

ФУТБОЛ

Германия вдигна
Световната купа
за четвърти път

на стр. 32

ПРИЗВАНИЕ

Доц. Мариана
Маринова има
комплексен подход
към децата

на стр. 19

Actavis

Наг 700 000 читатели Всяка седмица

Брой 27 (108), 15 - 21 юли 2014 г. (год. III)

ЖИВОТЪТ ДНЕС

www.jivotatdnes.bg

Разпространява се
безплатно

Инж. Стоян Братоев, директор
на метрополитена:

**Метро
промени
самочувствието
на София**

Интервю на Петър Галев
на стр. 7

**Изводите за
"Южен поток"
след
посещението
на Сергей
Лавров**

на стр. 6

**Екстремните
прояви на
времето вече
се увеличиха**

на стр. 8

**Пазарът на
имоти се
оживи
въпреки
кризата**

на стр. 10

**Възможно ли е
ново
българско
възраждане**

на стр. 15

Гликираният хемоглобин (HbA_{1c}) е златен стандарт за оценка на лечението на захарния диабет и е критерий за дългосрочния му контрол. Той отразява средната кръвна захар през последните 2-3 месеца. За повечето пациенти целта е да постигнат и поддържат HbA_{1c} < 7%, за да се намали рискът от съдови усложнения. Целта се индивидуализира в зависимост от продължителността на диабета, наличните сърдечносъдови и други съпътстващи заболявания и усложнения на диабета.

MARKET
ЦЕНИТЕ СА ВАЛИДНИ ОТ 15 ДО 21 ЮЛИ

1.49 Домати кг	1.79 Пъпеш, България кг	0.99 Нектарини кг
1.89 Яйца "Маркас" 10 броя, размер L	2.99 Маслини УСЛУ трапезни, кг от най-добрите български производители	
1.09 Била кристално чиста "Брилат" 1 кг * ограничение до 12 кг на клиент	0.65 Бира "Hermann Müller" 4%, алко, 500 мл	

Кой рискува
образованието
на децата
срещу сребърници

Анализ на монополните мерици на МОН
на стр. 12

България се изкачи с две места в световния износ

Страната ни вече е 63-та в света по износ на стоки за 2013 г., което означава, че се е изкачила с две места по-нагоре спрямо 2012, показва анализ на БСК. През последните 5 години българските фирми постигат средно-годишен ръст на износа от 15%. През същия период световният внос расте с 10% средногодишно, т.е. измества другите доставчици на

глобалните пазари. Както и досега, България е лидер в износа на някои нишови продукти. Такава трябва да бъде и по-нататъшната специализация - продуктова, а не секторна, считат от БСК. Водещите експортни групи стоки на България са горива и мед, следвани от електрически и електронни изделия и машини. Износът на електроника и електротехника през

последните 5 години (2009-2013) бележи средно годишен ръст 15%, докато световният внос расте с 9% за същия период, т.е. страната ни печели пазарен дял. Анализът на БСК сочи, че България е на първо място в света по износ на слънчогледови семена. Най-голяма част от експорта е за Холандия, Турция, Франция, Португалия, а най-добри цени постигаме в Германия и Великобритания.

Сред по-важните експортни групи спад през 2013 г. бележат оптична и медицинска апаратура, неорганична химия, торове и някои месни продукти.

Оборотът в онлайн търговията расте

С 18,9% е нараснал оборотът в търговията на дребно чрез поръчки по интернет, по телефона или по пощата през май 2014 спрямо същия месец година по-рано. Това показват данните на Националния статистически институт за оборота в търговията на дребно.

През месец май се отчита по-съществен годишен ръст и в търговията на дребно с компютърна и кому-

никационна техника - 9,3%. В търговията на дребно с фармацевтични и медицински стоки оборотът нараства с 6,3%, а в търговията с хранителни стоки, напитки и тютюневи изделия - с 4,6%.

Спад е регистриран в търговията на дребно с автомобилни горива и смазочни материали - с 9,6%, както и в търговията на дребно с текстил, облекло, обувки и кожени изделия - с 3,6%.

Очакваме 1,2 млрд. евро чужди инвестиции през 2014 г.

Над 1,2 млрд. евро чуждестранни инвестиции се очаква да влязат

в България през настоящата година. Това съобщил изпълнителният директор на Българската агенция за инвестиции (БАИ) Светослав Младенов. Това ще е ръст от 10% на вложенията у нас, ако се изпълнят проектите, по които агенцията работи.

Преките инвестиции у нас от началото на годината са 106,6 млн. евро, но този процес ще се ускори. Изпълнителният директор на БАИ посочи, че към момента има 15 сертифицирани и изпълняващи се инвестиционни проекти. Те са на стойност 565 млн. лв. и ще осигурят над 7,8 хил. работни места. В процес на сертифициране са 28 проекта за 1,4

млрд. лв., които се очаква да осигурят над 23 хил. работни места, заяви Младенов.

По думите му трите най-големи инвестиции у нас за тази година са насочени в промишлеността и електрониката, като три компании планират да вложат по около 50 млн. лв. в нови заводи. Интерес не липсва и към недвижимите имоти, като има желание за изграждане на офисни, търговски и жилищни площи.

Шефът на БАИ посочи, че целта на агенцията е да насочва инвестициите към региони с по-ниска заетост и по-слабо развита икономика, така че да се осигурят нови работни места там.

CredoWeb

Вижте новата социална мрежа за здраве credoweb.bg!

Информация за най-новите подходи в лечението, услуги и медицински центрове

Отговори на Ваши въпроси от лекари, стоматолози и фармацевти

Възможност бързо и лесно да намерите точния за Вас лекар или зъболекар

Включете се сега!

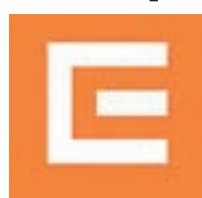
www.credoweb.bg

ЧЕЗ с нова награда за опазване на природата

"ЧЕЗ Разпределение България" АД спечели второ място в категорията "Енергетика и технологии" на националния конкурс

"Най-зелените компании в България" за 2013 г. Конкурсът се организира за четвърти път от b2b Media, за да отличи представителите на българския бизнес, реализирали най-успешните и устойчиви екологични практики през изминалата година. Досега компанията е отличавана в три последователни години. "Това е изключително ценно признание за нас, оставаме с амбицията и догодина отново да се наредим сред "зелените" отличници на България", коментира Петър Докладал, регионален мениджър на ЧЕЗ за България.

Грижата за околната среда е сред основните за групата на ЧЕЗ в България. През 2013 г. бяха засадени 20 вечнозелени

дръвчета в Ловеч, компанията подкрепи маркирането на маршрути в Природен парк Витоша, вкл. с монтиране

на стотици нови насочващи табели. Компанията работи активно по проекти за енергийно обследване и саниране на детски градини и училища, прави образователни кампании за разясняване на необходимостта от повишаване на енергийната ефективност и начините за постигане на по-рационална употреба на електроенергията.

Миналата година ЧЕЗ монтира и 106 нови метални платформи за обезопасяване на щъркелови гнезда върху електрически стълбове в Западна България и в конкуренция със 7 аналогични проекта получи награда в категорията "Инвеститор в околната среда" на Българския форум на бизнес лидерите.

В епицентъра на медиите

Управляващите да сложат на масата цялата финансова ситуация в страната - остави икономика, остави безработица, остави пълния крах във всяка една система. Вие вече виждате и зърнопроизводители, и животновъди, земеделци не могат да си взимат пари. Строителните компании чакат 1 млрд. Те сега искат да изсипят едни огромни пари, да похарчат всички буфери в държавата. Като гаранционният фонд се изсипе, там после няма гаранция за никой друг. Така че трябва да кажат ясно, като махнат гаранционния фонд или го похарчат, откъде ще добавим другия гаранционен фонд. Нали трябва да гарантираме за другите български граждани, които имат пари в банки или в компании. Освен това кое прави по-различни пострадали от градушките хора от пострадали от управлението на някои банкери или пострадали от наводнението, с какво са по-различни? Защо към едните трябва да бъдем 100% солидарни, а към другите не? Няма ли да е това много тежък прецедент?

Бойко Борисов,
"Фокус"

Няма съмнение, че в ход е тотална атака от заинтересована и организирана политико-икономическа групировка срещу Цветан Василев, съчетана с масова инфопропаганда и желание за насочване на медийния прожектор върху него, като се спасят бившите му партньори от схемата. Защото схемата изглежда така: лошите кредити и казусът Цветан Василев да се изолират в КТБ, за да

Източната КТБ

се загуби физиономията и отговорността върху кредитополучателите. Въпросът е централен - не е все едно дали кредитите ще станат лоши и несъбираеми, защото е вероятно те да са раздавани по политическа и групово целесъобразност. Тяхната стойност ще се изпари в условията на пътуваща към несъстоятелност КТБ, а стоящите зад кадър и зад тези заеми хора ще потънат във фона. Никой няма да потърси обезпечението по заемите или наказателна отговорност на неизрядните кредитополучатели и особено някои заслужили или медийни политици. Да не би цялото това упражнение да е, за да се заметат следите на кредитите, на стотици милиони кредити, които се вложиха в медийни проекти без грам идея, че ще се връщат, и сега просто присъстваме на последното действие от този медиен театър?

Илиян Василев,
"Дневник"
(от блога на автора)

Чувам, че имало идея да "спасяват" с пари от данъците ни всички депозити в КТБ. Дано не се стигне до гарантиране на всич-

ки депозити в КТБ, тоест над 100 000 евро на граждани и на фирмите. Но ако тази антипазарна мярка бъде все пак гласувана от парламента, нека да публикуват кои физически лица имат депозити над 100 000 евро в КТБ. И кои фирми. Че да знам на кои "бедняци" са помогнали депутатите.

Владимир Каролев,
webcafe.bg

Новата картина е следната: централната банка фактически признава, че не е извършила основните си задължения и затова е пропуснала основните елементи на разбойническия грабеж. Да се твърди, че Цветан Василев, Делян Пеевски или който и да било друг би могъл едностранно да унищожи следите от над 3 милиарда, би било само шега със здравия разум. Точното твърдение е следното: БНБ е тази, която е поддържала заблудата за доброто състояние на КТБ ("КТБ не е фалирала банка", каза Иван Искров дори на самия 20 юни тази година, след като би следвало да е имал данни за вече изтеглените в брой милиони), и тя е тази, която носи отговорност за не-

упражнен или неефективен контрол. Може да го е правила или умишлено, или от претъпната небрежност, трета хипотеза просто няма. По-важният въпрос обаче е в това как е действал парламентът - органът, пред който се отчита недобросъвестният контролор БНБ.

Татяна Ваксберг,
Дойче веле

След този случай никой в България повече - нито политик, нито финансист, нито банкер, няма да смее да твърди, че банките ни са много по-добре капитализирани от тези в ЕС - с по-строги регулации и по-защитени. И че затова не ни е нужно да участваме в европейския банков надзор. Напротив - нужно е. След вчерашното представяне на БНБ и на нейната управа човек започва да си мисли, че би било по-добре валутният борд дори да се разшири. Спешно да се стремим към еврото и да приемем контрола върху банковата ни система да се осъществява от Европейската централна банка.

Красимир
Цигуларов,
"Cera"

БНБ бе срината до примитивно-пропагандна слугиня за изпълнение на сценарий за невръщане на задължения, които ще бъдат покрити от държавата, за да бъде обслужен политико-икономически кръг, който се кани да продължи да управлява България. Управителят на БНБ Иван Искров пожертва авторитета на БНБ - централната банка на Третата българска държава, чийто престиж е пазен и оцелявал 135 години, с едничката цел да опази гуверньорът поста си. Когато такъв позор ни се демонстрира без капка свян не от някой политически водач, а от управителя на най-независимата сред независимите институции на държавата, каквато би следвало да е БНБ, питаме се втрещено какъв ли трябва да е залогът...

Петя Владимирова,
"Дневник"

Нищо не предвещава това рухване - докато олигархическите кръгове около БСП и ДПС действаха в синхрон - и докато този синхрон помежду им можеше да гарантира дори невероятни и непонятни действия - като например назначението на Делян Пеевски за шеф на ДАНС. Когато този синхрон изчезна, нещата придобиха настоящото сюрреалистично измерение - кукловодите на властта се "поръчват" взаимно, а в разправата помежду им участват пряко и съвсем ачич институции като прокуратурата и БНБ

Едвин Сугарев,
svobodata.com

ПОСОКИ

Презумпция за виновност

Петър ГАЛЕВ

След като сценарият с верижен сриб на банковата система не успя, сега опитват по друг начин да размият отговорността за огромните липси в КТБ и да ни натоварят с ангажмента да платим солидарно щедро раздадените милиарди. Парадоксалното е, че точно институции, които трябва да са педантични към буквата на закона - БНБ и Финансовото министерство, - внасят предложение за реструктуриране на печално известната банка, така че държавата (т.е. всеки гражданин) да плати не само европейски гарантационните влогове до 100 хиляди евро, но абсолютно всички спестявания. Стане ли това, ще подейства на и без това скептичния към закона българин като доказателство, че у нас не може да има никаква сигурност и предвидимост. Щом ще връщаме рисковно вложените за нелогично големи лихви милиони, защо държавата да не изплаща щети без застраховка, да лекува без осигуровка и да дава печалби от тотото, без да си познал числата. Нещо такова ни предлагат в момента. И това не е случайно. Ще се види, когато (и ако) публикуват списъците на егрите вложители в КТБ. Всеки е бил наясно до какъв размер са гарантирани парите му в трезора и е приел тези правила. Но всъщност е разчитал, че тази банка е "за наши хора" и там риск не съществува. Няма да ѝ е лесно на следващата власт, която и да е тя. Или ще откъсне гефинитивно опашката на гушера, или накрая ще опрем до чуждестранно политико-правосъдно попечителство, сякаш сме от третия свят. И то не защото нямаме собствен капацитет, а защото при властта той е насочен към кражба и галавера. Днес това е презумпцията. Чакаме някой да я опровергае.

СТОП КАДЪР

Управляващите отново принудиха лекарите да се борят за пациентите си на улицата, а не в кабинетите и операционните

Снимки Рага ПЕТКОВА

Дискусията защо в обществото липсва убедеността, че гържавата може да налага справедливост, не е от вчера. Обърнахме се към уважавани юристи с въпроса какво трябва да се промени, за да имаме ефективно правосъдие.

Правосъдието страда от зависимости

Йонко Грозев, адвокат, ангажиран със защита на човешките права

Необходима е конституционна промяна

Основният проблем пред съдебната система не е бързината и ефективността, а нейната независимост. За съжаление върху съдебната система има влияния от външни фактори - политически и икономически интереси. Ключовата промяна е свързана с прокуратурата и Висшия съдебен съвет (ВСС). Това изисква конституционна промяна и широко съгласие между политическите партии, което е трудно постижимо. Защо е необходима такава промяна? Външното влияние върху системата минава през управле-

нието на прокуратурата и съда, през ВСС, начинът по който се назначава този орган. Той прокарва политика на управление на съдебната система, в която няма ясни стандарти - да се възнаграждава професионалната работа на магистратите и да се санкционират злоупотребите с власт. Това може да бъде променено чрез разделяне на управлението на съда и прокуратурата, като възможността за участие на съдии в самоуправлението на съда се увеличи, а по отношение на прокуратурата да се въведе един ефективен, пуб-

личен, демократичен контрол. Тъй като политическите партии в момента упражняват това влияние върху съдебната система, без да носят никаква отговорност за нея, те нямат особен интерес да приемат такива промени в конституцията. Не мисля, че изваждането на прокуратурата от съдебната система е решение. Въпросът е да има механизми, през които ефективно да се носи отговорност и да има отчетност. В момента тя е напълно капсулирана и не носи отговорност пред никого, няма и желание за промяна.

Екатерина Михайлова, юрист с голям опит в законотворчеството

Трябва да се търсят професионалисти и почтени хора

Основният порок на конституционната ни уредба е това, че политическите органи се бъркат в кадровите решения на съдебната власт. А от друга страна, част от органите, които са в съдебната власт, не могат да бъдат контролирани или да им се търси отчетност. Имам предвид прокуратурата. Защото съдът е независима власт, но прокуратурата е участник в процеса. В този смисъл по отношение на прокуратурата, дори и да не е изцяло към изпълнителната власт, са нужни възможности за контрол и отчетност. Първо трябва да се промени съставът на ВСС. 25

души са твърде много, достатъчни са 15. На второ място е възможно да бъде намален мандатът на ВСС, на главния прокурор и на тримата председатели на съдилища. По-късият мандат е друг начин за търсене на отговорност. На трето място, съдебният съвет да бъде избран основно от средите на съдебната власт, а не от политически орган, какъвто е Народното събрание, и то с обикновено мнозинство. Кое винаги означава, че управляващите избират удобни хора. Ако изборът е с квалифицирано мнозинство, това дава шанс да се търсят професионалисти и почте-

ни хора. Трябва да се промени и начинът на избор на главен прокурор. Тук вариантите са няколко - от това да мине към изпълнителната власт с оглед правото на правителството да осигурява вътрешната сигурност, до по-мек вариант и деполитизиран - да може президентът по предложение на парламента или правителството да направи предложение. Трябват процедури, в които политиките ще се бъркат по-малко в работата на съдебната власт. Такива са едни от препоръките, които вече получаваме от мониторинговите доклади на ЕС.

Димитър Гочев, бивш конституционен съдия

Прокуратурата да се отдели от съдебната система

Съдебната реформа върви още от създаването на новата конституция. Смятам, че прокуратурата трябва да бъде отделена от съдебната система. Да бъде независима, да не бъде придадена към изпълнителната власт, но да бъде действително независима. Прокуратурата днес е една централизирана система по модела още преди реформите, а това е ретроградно. Забавянето на наказателното производство преди всичко тръгва от разследването. Дефектите на работа на следствието се отразяват пагубно върху наказателния про-

цес. А това минава и през прокуратурата. Вторият важен момент е създаването на специализирани съдилища. Забавянето на делата се отразява и на стопанския живот. Трябва да има специализиран търговски съд, който да осигурява бързо разглеждане на делата. Това би ускорило възможността да се събират вземанията от различните фирми. То може да стане с проучване на опита на системата на държавния арбитраж от миналото. А също и специализирани дела по трудови процеси, защото днес те са много бавни. Следващото е реформата на

ВСС. Той беше формиран на няколко пъти, но това не е достатъчно. Добра е идеята да се създадат два раздела на ВСС - прокурорски и съдебен. Стига да може да се постигне, защото това предполага изменение на конституцията. Не бива да се отказваме от ВСС, защото той е замислен да обезпечи независимостта на съдебната власт спрямо изпълнителната и законодателната.

Обърканите и противоречиви послания от страна на управляващите по отношение на парите за здравеопазване предизвикаха медиците да защитават с протести възможността да лекуват пациентите си през цялата година според професионалните стандарти, без ограничения в приема и прилаганите диагностични и лечебни процедури. Напрежението възникна, след като и здравният министър Андреева, и премиерът Орешарски обявиха, че няма да допуснат срив

Лекарите отново протестират пред болниците

в здравеопазването, но за тази цел нямало нужда от актуализация в бюджета на НЗОК, нито на държавния бюджет. Публично известната информация е, че в ка-

сата парите ще стигнат най-много до септември, след което болниците няма да има от къде да получават средства освен в брой от пациентите си. Недостатъчно-

то финансиране в здравните заведения се усеща още от сега чрез липса на редица медикаменти и консумативи, включително за спешно лечение или за тежки

заболявания като онкологичните.

Обърнахме се към председателя на БЛС г-р Цветан Райчинов и към директора на НЗОК г-р Румяна Тодорова за тяхното становище какво е реалното състояние на здравеопазването с днешна дата и какво трябва да се направи за стабилизирането му.

рова за тяхното становище какво е реалното състояние на здравеопазването с днешна дата и какво трябва да се направи за стабилизирането му.

Д-р Цветан Райчинов,
председател на
Българския лекарски съюз

Настояваме за спешна актуализация на бюджета

За мен е ясно, че в здравната система парите свършват и няма да бъдат достатъчни за нормалното функциониране на болниците и доболничната помощ до края на годината. Ако се разплащат всички дейности, някъде през септември наличните пари в НЗОК ще свършат и болниците трябва да спрат да функционират, просто няма да могат да оцелеят. При това положение за мен няма обяснение защо премиерът заяви, че няма нужда от актуализация на бюджета на здравната каса. Не чух нито един аргумент в подкрепа на това негово становище. От НЗОК своевременно обявиха публично, че 326 милиона лева не достигат, за да работи институцията нормално до края на годината и да се разплаща с изпълнителите на медицинска помощ. Чуваме и твърдения, че всяка година ние през лятото правим протести срещу липсата на пари, а после всичко приключвало нормално. Фактите обаче говорят друго. През 2010 година, която е най-тежката за българското здравеопазване до момента, без да смятаме сегашната ситуация, имаше дефицит и първо направиха една актуализация през лятото от 220 милиона лева, а към края на годината имаше още една актуализация с още 160 милиона. Отделно 60 милиона останаха да се разплащат през следващата година. Имахме и две спокойни

години - 2011 и 2012, когато минахме без трусове в системата и тогава ние нито сме предлагали актуализация, нито сме протестирали. През 2013 г. огромен обем дейности бяха прехвърлени от Министерството на здравеопазването към НЗОК, без за това да бъдат осигурени адекватни средства. Така се стигна до дефицитите през миналата и през тази година. Говоря за дейности в областта на хемодиализата, онкологичното лечение, интензивната терапия, ваксини и т.н. Тези дейности реално изискват около 600 милиона, а бяха осигурени 300. Така се оформи един постоянен дефицит, така просто е планирано.

Това са елементарни неща като причини и суми и не виждам защо се опитват да ги увъртат в някаква сложна терминология. Вярно е, че здравеопазването има нужда от реформа, но тя може да се направи в стабилна атмосфера. В момента е необходимо управляващите на пожар да осигурят медицинската помощ на българските граждани. Най-бързият начин е държавата веднага да започне да внася пълните вноски за всички категории граждани, които тя осигурява. В момента тези пациенти ползват 100 процента здравни услуги при 50 процента от определените осигуровки. Настояваме за спешна актуализация на бюджета с необходимите средства, а след това и за реформи в нормативната уредба.

Д-р Румяна Тодорова,
управител на НЗОК

Проблемите са констатирани отгавна, но не се решават

За да може НЗОК да отговори на очакванията на обществото и да изпълни предназначението си, на първо място е задължителна коренна промяна в цялата нормативна база. В годините законите са се променяли, нещо е излизало, нещо е преписвано. На много места няма връзка между различните закони, които имат пресечни точки. И те си противоречат. Така че основен преглед на законодателството, всичко, което се отнася до здравното осигуряване. Второто нещо, тъй като в двата основни сектора, в които има преразход, са лекарствата и болниците, нужна е нова политика по отношение на болниците. Първо, по разкриване на болници, нуждата от допълнителни дейности, които непрекъснато излизат, включително след като е гласуван бюджетът на касата и е непредвидимо колко средства ще се похарчат. Министър Андреева обеща, че ограничението ще бъде още на ниво разрешение на проект за строеж на болница. Още оттам трябва да се тръгне, защото, като се даде разрешителното и хората хвърлят пари за строеж на болница, после какво я правим? Да кажем, няма да я финансираме? Следващото нещо е да се прецени

всички ли участваме солидарно в приходната част. Оттук допълнително колко пари могат да дойдат, ако тя се оптимизира с превес на извънболничната помощ? Повече дейности да се прехвърлят към извънболничната дейност. Разбира се, ще става постепенно, защото в момента болниците работят и като извънболнична помощ. Това обаче изисква промяна на стандартите, за да могат клиничните пътеки да се реструктурират, съответно и преработка на Наредба 40, където са пък основните пакети. Те трябва да се коригират, за да се даде възможност извънболничната помощ да работи. Трябва да се направи и преглед на всички лечебни заведения за болнична помощ, дали отговарят на наредбите - хигиенни изисквания, персонал, договори на лекарите и т.н. Всички тези неща са констатирани, за мое най-голямо съжаление се говорят от години, но просто не се придвижват. Но моментът е дошъл и ако наистина спешно не се предприемат мерки, догодина ситуацията ще бъде още по-тежка.

„Южен поток“ може да има по стандартите на Брюксел

Бисер ТЕРЗИЕВ

Страстите около "Южен поток" се разгарят въпреки разпореденото от Пламен Орешарски преди месец спиране на всички действия по проекта на наша територия. Напротив. Температурата край газопровода се покачва с всеки изминал ден, газовете изпарения с мирис на геополитика вдигат налягането на общественомнението, а всички сензори в икономиката и политиката сочат, че наесен предстои силна експлозия.

Духът от бутилката беше изпуснат в началото на миналата седмица, когато на посещение у нас кацна министърът на външните работи на Русия Сергей Лавров. Формалният повод за визитата беше отбелязването на 135-ата годишнина от установяването на дипломатически отношения между България и Русия. Само че за всички беше ясно, че в София ще се говори преди всичко, основно и най-вече за спрения проект "Южен поток".

Изход от сложната ситуация около проекта може да се търси в изключването на "Южен поток" от Третия енергиен пакет на ЕС, както е било направено с Транс-адриатическия газопровод (TAP). Това заявя главата на руската дипломатия след срещата с българския си колега Кристиан Вигенин. "Има много примери, при които ЕК напълно резонно прави изключения от условията на Третия енергиен пакет, в това число в отношението към такъв проект като Транс-адриатическия газопровод", посочи Лавров.

Руският дипломат №1 призова да бъдат възобновени контактите и дейността на смесената работна група

за "Южен поток", които бяха прекратени от Брюксел, след като Русия сезира Световната търговска организация за спирането на проек-

Сергей Лавров

та. Лавров официално припомни, че споразуменията със страните-членки на ЕС и участници в "Южен поток", са били подписани още преди влизането в сила на Третия енергиен пакет, но в съответствие със спазването на международното право тези правила не могат да се въвеждат ретроспективно", заяви министърът на външните работи на Русия.

"България ще продължи да подкрепя проектите, които увеличават енергийната й сигурност и диверсификацията, но е важно "Южен поток" да бъде съобразен с европейското законодателство", коментира президентът Росен Плевнелиев след срещата си с руския външен министър.

Какви са изводите от срещите на Сергей Лавров в София

Основният е, че и София, и Москва неотстъпчиво отстояват досегашните си позиции по отношение на проекта за газопровода.

Родната позиция е пределно ясна - като страна, член на ЕС, България безпрекословно ще спазва изискванията на Третия енергиен пакет на ЕС. Това беше заявявано многократно както сега в София, така и от отговорни представители на последните три български правителства.

Какво в действителност означава това?

На първо място, че изграждането на "Южен поток" ще продължи по план. Защо, след като противоречи на Третия енергиен пакет?

Защото именно постановките на Третия енергиен пакет на ЕС

разделят изграждането на всеки газопровод от неговата експлоатация. Те само задължават страните, участници във всеки газопровод (или друга енергийна инфраструктура), да запазват 50% от капацитета му и да осигуряват безпрепятствен достъп до него на трети лица. Какво означава "трети лица"? Това са компании, които нямат нищо общо нито със собствениците и оператора на газопровода, нито с фирмите, които добиват природния газ. Целта на Третия енергиен пакет е, като осигури свободен достъп за търговците на синьо гориво до газопроводната мрежа, да постави началото на пълната либерализация на газовия пазар в ЕС. Това е единственият начин да се увеличи конкуренцията между доставчиците и в крайна сметка - да се намалят крайните цени за потребителите на газ.

В този смисъл Третият енергиен пакет наистина няма никакви лостове да спре изграждането на "Южен поток",

тъй като строителството му като процес няма никакво отношение към изискванията за либерализация на газовия пазар.

А самото строителство на газопровода трябва да отговаря на други разрешения - екологични, строителни и пр., които са издадени.

"Южен поток" трябва да отговаря на условията за либерализация на пазара, записани в Третия енергиен пакет, от момента, в който започне експлоатацията му като газопровод. И вече би трябвало да е ясно на

всички, че ДКЕВР няма да издаде разрешение за експлоатацията му, докато не бъде изчистено и последното съмнение, че "Южен поток" ще осигурява безпрепятствен достъп до 50% от капацитета си на трети лица, доставчици на газ. И тъй като капацитетът на "Южен поток" ще е 63 млрд. куб. м газ, това означава, че

у нас трябва да се появят фирми, различни от "Газпром", "Булгаргаз" и техните дъщерни дружества,

които да доставят отнякъде и да транзитират до 31,5 млрд. куб. м газ годишно по бъдещия газопровод през наша територия.

На теория можем да допуснем, че под нечий натиск ДКЕВР ще реши чисто авантюристично да издаде разрешение за експлоатация на "Южен поток" дори и ако той не е осигурил достъп до 50% от капацитета си на други играчи на газовия пазар. На теория - да. Но на практика резултатът от едно такова решение би бил трагичен за България. На инвеститорите в проекта веднага ще бъде наложена жестока финансова санкция в размер на 10% от brutните приходи на газопровода. Ако транзитът по газопровода не бъде спрял, тази санкция ще бъде последвана от крайната мярка - отстраняването на България от ЕС за неспазване на основните принципи, на които се крепи Общността.

Посещението на Сергей Лавров в София обаче показва и нещо странно. Целенасочено или не, но

между изказванията на руския външен министър и действията на "Газпром" пролича някаква липса на комуникация.

Дали това е част от прословутата многохитовост и многопластовост на руската дипломатия, или е временна липса на стиковка - може би ще узнаем скоро.

Съзнателно или не,

Лавров даде като пример за отклонение от изискванията на Третия енергиен пакет Транс-адриатическия газопровод (TAP), а не "Северен поток" (NS), който всъщност е абсолютният аналог на "Южен поток" - и като морски участък, и като сухоземна част, която на територията на Германия се разделя на две трасета - NEL и OPAL. Именно за морския участък на "Северен поток" вече беше договорено пълно отклонение от Третия енергиен пакет, нещо, което официално все още не е направено за "Южен поток". Що се отнася до разклонението OPAL, то 50% от капацитета му държат акционерите, а останалите 50% са запазени за свободен достъп на други доставчици на газ, но след явяването им и спечелването им на конкурс. Като любопитното е, че там никой не поставя дори и под съмнение правото на "Газпром" и на негови фирми да участват в търга и да спечелят част от свободния капацитет на OPAL.

Абсолютно същата схема, която е в пълно съответствие с Третия енергиен пакет, може и трябва да бъде приложена и спрямо проекта "Южен поток"! Трябва и щеше да бъде, ако не беше избухнала Украинската криза.

На втори план - странно изглеждат изявленията на Сергей Лавров в София и спрямо случващото се в самата Русия.

Само преди около месец беше сменено цялото ръководство на "Газпром экспорт" - компанията монополист, която изнася целия природен газ на Русия. За неин генерален директор беше назначена Елена Бурмистрова, за която анализаторите твърдят, че трябва да извърши дръзки промени в политиката на гиганта. Появиха се дори и мнения, че именно на нея се разчита да реорганизира "Газпром экспорт" по западен модел така, че да бъде дадена възможност на други компании да експортират газ по транзитната й мрежа - нещо като прилагането на Третия енергиен пакет в рус-

ки вариант. Като такава индикация беше и подписаното само преди десетина дни споразумение с OMV, в което Русия се съгласи австрийската компания да получи достъп до "Южен поток" на нейна територия, което е огромен пробив в системата.

Според анализаторите на самата Русия вече не ѝ е изгодно да се бори срещу прилагането на Третия енергиен пакет.

Основната причина за това се крие в самия капацитет на газопроводите, по които Русия изнася природен газ за ЕС, който е общо 250 млрд. куб. м на годишна база. Това е половината от количеството газ, което потребява Европа годишно (около 500 млрд. куб. м в момента). Дори при най-оптимистичните прогнози за нарастване на потреблението в ЕС (а засега то намалява) тези 250 млрд. куб. м пак ще са доста над 33% от общото потребление на ЕС, поради което Русия попада под ударите на антимонополните нормативи на Брюксел. Именно това ще накара Москва да бъде по-сговорчива и да се съгласи да предостави част от капацитета на газопроводите си на други доставчици.

Така че битката за "Южен поток" предстои. Европа има нужда от руския газ, тъй като находищата в Северно море се изчерпват, а тези от Северна Африка стават все по-несигурни и скъпи. Политиката на "зелените" в ЕС ще отлага шистовата революция на Стария континент още две десетилетия, обстановката в Украйна ще се успокои до няколко месеца, а контролът върху транзитните й газопроводи ще бъде поет от компании от ЕС и САЩ. Така "Южен поток" няма алтернатива. Докато всичко това се установи, четирите успоредни тръби ще бъдат положени по дъното на Черно море и ще излязат на Паша дере точно когато и последният въпрос между Брюксел и Москва получи своя отговор.

Инж. Стоян Братоев е директор на Софийския метрополитен от 1999 г. Работодател е на повече от 1500 души. Завършил е Петербургския университет по транспорт и е специализирал "Тунели и метрополитени". Защитил е докторат по метростроителство. Работил е като старши научен сътрудник в Научноизследователския строителен институт в София. През 1997 г. се хабилитира като старши научен сътрудник "Подземно строителство". Тогава става и хоноруван професор в

Минно-геоложкия университет "Иван Рилски". Автор е на множество научни публикации, изобретения, книги по подземно и метростроителство и ръководства за проектиране на подземни съоръжения. Свободното му време е запълнено с четене на книги, обикновено криминални, които поглъща по една на ден. Винаги следи по телевизията значимите спортни събития, голяма емоция му е създало футболното първенство в Бразилия.

Метрото е най-голямата придобивка на столицата

● С инж. Стоян Братоев разговаря Петър Галев

Инж. Братоев, имаше ли проблеми в метрото по време на бедствието с невиджаната градушка?

- Не, съществени проблеми нямаше, движението беше нормално, не сме спирани. Разбира се, на стълбите по входовете, където е открито, имаше известно наводняване, но то не стигна навътре до станциите и тунелите. Освен това на определени места имаме някои щети, например на станция "Г. М. Димитров", където приемните вестибули са над земята, имаме нарушения в хидроизолацията заради ударите от големите ледени късове, но това ще бъде възстановено в кратки срокове. И при това бедствие се видя, че метрото е изключително надежден транспорт. Например в "Люлин" спря токът по време на стихията, но пътниците така и не разбраха това, защото захранването е тройно подсигуриено и автоматично се превключи към друга подстанция.

- Всички казват, че метрото промени София не само в транспортно отношение, но какво се дължи този ефект?

- Разбира се, най-важната функция на метрото е транспортната, но с неговото изграждане столицата ни стана друг град, придобива друг облик. Не говоря дори в чисто визуално отношение - изграждането на нови булеварди над метротрасетата, облагородяването на района около метростанциите и т.н., но манталитетът, самочувствието на хората, които

го използват, е друго. Почти всеки ден лично пътувам с метрото и съм свидетел на ентузиазма, с който се коментира тази придобивка. Нещата преди и сега са несравними, само си спомнете колко време и как се пътуваше от "Люлин" до "Младост" например. А сега човек може да си разчете времето до минути, при това без оглед на сезона, метеорологичните условия, часовете на автомобилното задръстване. Затова мога спокойно да заявя, че метрото е най-голямата придобивка на София през последните 100 години.

- Като граждани умеем ли да пазим метрото?

- Да кажа, че всичко е идеално, няма да е честно. Има случаи на надрасквания, пръскане със спрей, замърсяване. Но като цяло хората пазят станциите и влаковете. Тук искам специално да благодаря на гражданите за това! Всички свикнаха, че влизат в една чиста, подредена, светла среда, това е част от нашето всекидневие. Дори съм ставал свидетел как самите пътници правят забележки на немарливи хора, които например изхвърлят отпадък на перона.

- Защо решихте станциите да имат свой, различен облик, за разлика от други места по света, където просто влизаш в разширение на тунела?

- Нашата философия е, че метрото освен транспортно съоръжение е важна част от градската среда, мястото, където хората прекарват известно време.

А когато направиш шампа - всички станции да са еднакви - а има такива метрополитени, - това създава скучна и еднообразна среда. Знаете ли, специфичният архитектурен облик на метростанциите е под 2 процента от стойността им. Освен това дори архитектурата в стил "копи-пейст" не е без пари, затова нашето виждане беше, че трябва да дадем характерен облик на различните метростанции. В момента изграждаме седем нови станции, по които работят шестима архитекти.

- В срок ли се движи изграждането на новите участъци?

- Сега изграждаме два участъка с обща дължина 7 километра и 700 метра и 7 метростанции. Единият е "Цариградско шосе" - кв. "Дружба" - Летище "София", който е дълъг 5 километра и има 4 станции, а другият е "Младост-1" - Бизнес парк "Младост-4", който е 2 километра и 700 метра с три метростанции. Строителството е в доста напреднала фаза, изпълнението към момента е над 65 на сто. В следващите месеци трябва да приключат основните конструкции и да започнем изпълнението на релсовите пътища и съоръженията. Обектът е тежък и сложен, с много проблеми, но това е нашата задача - въпреки трудностите да спазваме сроковете. До летището и до Бизнес парка ще пътуваме с метро от пролетта на 2015 година. Разликата в пусковите срокове на двата обекта е около месец.

- Има ли идея и възможност след Бизнес парка метрото да стигне до кабинковия лифт в кв. "Симеоново"?

- Има такава идея, даже преди около година тя беше разгледана от експертен съвет в Дирекция "Архитектура и градоустройство". По темата има и идейна разработка, става въпрос за удължаване с две метростанции, за да се направи връзка с лифта, но засега за такъв участък не е осигурено финансиране. Надявам се и това да стане в малко по-далечна перспектива. В момента на дневен ред е станцията на бул. "Черни връх", където прогнозата е да има 25-25 хиляди пътници дневно, което ще я нап-

рави една от най-натоварените на втората линия. Оказа се, че в този район живеят и работят много хора.

- Какъв е статусът по третата метролиния?

- В момента се подготвяме от следващата година да започнем изграждането на централния участък по тази линия. Имаше много процедури, които се движат активно. Линията е от кв. "Левски" - бул. "Владимир Вазов", театър "Зад канала" - "Орлов мост" - паметника на Патриарх Евтимий - НДК - бул. "Георги Софийски" - бул. "България" - "Красно село" - "Овча купел". Имаше вариант трасето да бъде от "Княжево" през "Пирогов" и след това към "Ботевградско шосе", но при проучванията се оказа, че там има по-малко натоварване с пътници. За тях си остават трамваите по "Цар Борис III" и по "Ботевградско шосе".

- Какъв е оптимистичният срок третата линия да заработи?

- Нашият стремеж е в края на 2018 г. да заработи централният участък от бул. "Владимир Вазов" до "Красно село". Този участък е най-голям, най-труден за изпълнение и най-скъп. Там ще се работи с подземната машина. Изпратили сме вече документите с предложението за финансиране от европейските фондове за периода 2014-2020 г. Ако има допълнително финансиране, паралелно могат да се започнат и другите участъци.

- А след третия участък накъде ще тръгне метрото?

- В София капацитетът за натоварване на метрото с пътници е по трите линии, за които

говорим. Когато те се изпълнят, ще започнем отклонения от съответните линии към най-населените квартали, напр. към "Слатина", към "Илиянци", към "Студентски град".

- Ще имаме ли скоро безпилотни влакчета?

- Третата линия на метрото се планира да бъде вече от ново поколение. Там влаковете ще са с машинисти, но с опцията да станат автоматични. Това ще изиска да се затворят пероните със стъклени прегради, както се прави по света.

- Ще поскъпват ли скоро билетите?

- Тарифната политика се определя от Столичния общински съвет.

- Май никъде по света метрото не е на печалба...

- Защо не е обаче? Ако вземем например Лондон, там не са на печалба, но не са и на субсидия, защото цената на билета е реалната - около 2 паунда и половина, т.е. към 6 лева. Но градският транспорт има и социални функции, затова са въведени намаления за редица групи пътници. Иначе, ако всички билети са с реалната си стойност, метрото навсякъде по света може да се самоиздържа.

- Търсят ли ви вече да помагате при изграждането на метрополитени в други градове?

- Нашето метро не е много голямо и все пак след година ще имаме вече около 40 километра линии. Постоянно обменяме опит с различни държави, включително такива, които сега прождат с подземния градски транспорт. Идвали са от Сърбия, от Хърватия, от Катар.

И София не остана пощадена от природните стихии. Централни улици на столицата се превърнаха в реки, хиляди коли пострадаха от градушка-

Кристина ПЕШИНА

„Истината е, че се намираме в сезона на градушките. Бързата обмяна на топли и студени атмосферни слоеве е част от физичните закони, които обясняват сформиранието и появата им. Така че от тази гледна точка няма нищо стряскащо или необичайно. Проблемът е, че тези градушки с извънредни характеристики като големина, сила, продължителност, съчетани с бурен стихийен вятър, нанасят сериозни щети. Няма как да кажем, че това се дължи само и сто процента на климатичните промени. Със сигурност обаче едно нещо е налице - трикратното увеличение на подобни екстремни прояви на времето вече е факт. Тоест ако преди десетилетия една такава градушка се е случвала веднъж на дълъг период от време, то сега е възможно да се случи по няколко пъти на сезон", казва г-н Стефанов. Такава силно разрушителна градушка в София е имало и през 1941 година. За съжаление прогнозите вещаят все по-голямо скъсяване между периодите на екстремните проявление на времето. "Климатичните промени са такъв проблем, че правят някои региони в света по-уязвими на подобни проявления и за съжаление България е един от тях. Ние сме в умереноконтиненталния пояс, което означава, че ще ставаме все по-често свидетели на подобни катаклизми - суши, наводнения, градушки и пр.", обяснява събеседникът ни, но веднага бърза да ни успокои, че все пак нещата не са чак толкова черни: "Ние бяхме свикнали юни месец да ходим на море и тази година многото валежи и относително ниските температури ни изненадаха, но ако погледнем назад във времето, ще видим, че е нормално в този сезон да има повече валежи и гръмотевици бури. Не е нормално да има засушаване и прекалено висо-

та, дървета бяха изтръгнати с корените. Бурята отне и един човешки живот. Такива са резултатите от краткия, но апокалиптичен каприз на вре-

то, връхлетял ни на 8 юли. Доиде изневерелица, изсипа се за минути и също така внезапно си отиде. Има нещо обаче, което ни разтревожи повече от нанесени-

те щети, и то е, че лятната буря е част от поредица природни изпитания, на които бяхме подложени през този сезон. След толкова навод-

нения и бедствия няма как да се разминеш със суеверните помисли. Дали пък не е време да изсърбаме горчивата чаша на последиците от многогодишното

хищническо експлоатиране на планетата ни? Отговор потърсихме от Георги Стефанов, експерт по политиката и климатични промени в WWF - България.

картини. Колко сериозен е всъщност проблемът и какво трябва да знаем, без да всяваме излишна паника?

"Според последния доклад на ООН относно изменението на климата, който излиза на всеки 7 години, се забелязва градация на проблема. За съжаление всеки следващ доклад на организацията е все по-стряскащ от предишния. Кое обаче е най-лошото? Оказва се, че прогнозите, които са давали учените в края на 80-те години, когато започват да излизат тези доклади, за нещата, които ще се случат след 100 години, само 30 години по-късно вече са факт. В последния доклад не се казва: "Чака ни по-лошо", а там се казва: "Имаме сериозен проблем и сега е моментът да хванем последния влак, за да го разрешим". Дават се и конкретни мерки, свързани с отделните сектори като енергетика, опазване на горите, експлоатация на природните ресурси, замърсяването. До края на 2015 г. трябва да се сключи глобално задължително споразумение между всички страни, подписали конвенцията на ООН за изменение на климата. Договор, който да се спазва от всички. Важното за промените в климата е, че не може да изключим една страна, една група бизнеси или една група политици. На масата трябва да седнат всички, консенсусът трябва да е всеобщ, независимо дали вярваме, или сме скептици, защото, когато ни застигне катастрофата, тя се отразява върху всички ни", казва в заключение Георги Стефанов.

Оптимистичното е, че първата крачка - осъзнаването на проблема и невъзможността да се продължава по този начин - вече е направена, а ние, докато чакаме силните на деня да постигнат съгласие, можем да вземем нещата в свои ръце, започвайки с промяна на начина си на мислене и начина си на живот.

Екстремните прояви на времето са се увеличили

ки температури. Така че изводът, който можем да направим, е, че тази година валежите са доста по-интензивни, но те компенсират многогодишната суша и безснежната зима. Когато говорим за промени в климата, не бива да се спираме само на едно инцидентно проявление като градушката в София или наводнението във Варна".

Човекът - главният виновник за глобалното изменение на климата

Това, което учените от всички водещи организации доказват, е, че главният виновник за изменението на климата е човекът, чиято дейност унищожава екосистемите на Земята. "Ако доскоро си мислехме, че човекът не може да навреди на планетата, то всъщност ние вече сме 7 милиарда и всеки от нас има своя принос. Над 50% от горите по света вече са унищожени. Огромни площи се използват за земеделие. Тоест ние сме променили екосистемата. Всяко малко вмешателство във всеки край на света води до глобалното изменение на климата", твърди експертът. Разбира се, върху изменението на климата влияят и други естествени фактори. Оказва се обаче, че ние успяваме да променим и тях. "Със сигурност промяната в състава на атмосферата се отразява и върху естествените фактори като Ел Ниньо, Ел Ниня, течението Гълфстрийм, както и глобалните въздушни течения, които определят и благоприятния климат на Европа. Естествените цикли винаги са били динамични, но в момента нещо друго

ги променя. Наводнения, суши, градушки винаги е имало и ще има със или без хората, но през последните десетилетия те се случват доста по-интензивно. Няма как да си затворим очите пред големия проблем с изчезването на горите, със замърсяването, с промяната в състава на атмосферата, с експлоатирането на природните ресурси", категоричен е екологът.

Едно от решенията е създаването на климатичен гаранционен фонд, в който съществена част ще бъде задължителното застраховане от катастрофични рискове

След като подобни явления ще зачестяват, съвсем логично е да се предприемат някакви мерки. Реакцията на правителството бе да отпусне 3 млн. лева, за да може да се продължи практиката с разбиването на градоносните облаци. Метод, който може би е ефективен за полето, но твърде рискован за използване в близост до големите градове и съответно неприложим. Рискът произтича от факта, че според специалистите има вероятност ракетите да не се взривят в атмосферата, а долу, на земята, и да пострадат хора. Като прибавим към това, че поддръжката е скъпа, тъй като ракетите имат срок на годност, става ясно, че трябва да се търсят алтернативи. Събеседникът ни се оказва подготвен с конкретно предложение: "Решение, което би било успешно и резултатно, е да се създаде специа-

лизиран финансов гаранционен фонд. Той да бъде законово обвързващ и да е задължителен за хората. Всички суми през годината и да може да обезщетяваме пораженията, които ни е нанесла природата, защото днес на въпроса "Защо не си застраховал земеделската продукция или имуществото?" най-честите отговори са "Не знам" или "Защото ние кой не ме е задължил". Тогава обаче възниква въпросът, когато ни застигне бедствие, подобно на това във Варна, Добрич и т.н., кой плаща? Държавата? Да, но държавата сме самите ние".

Необходима е промяна в мисленето

Георги Стефанов вижда и друг плюс в подобен климатичен гаранционен фонд: "Ще създаде и политика на мислене от гледна точка на хората и на бизнеса, на политиките, че климатичните промени са вече факт, че ние сме уязвими от тях, защото попадаме в един високорисков регион от света. И ако например северните страни са облагодетелствани от тези промени, то ние сме по-скоро жертва и положението ще се влошава. Въпросът е дали ще търпим да сме жертва, или ще използваме тази си-

туация за промяна на мисленето, за промяна на законодателството и промяна на развитието на българската икономика. Най-важно е хората да разберат, че това е не само риск и заплаха, а нова икономическа възможност за един процес на промяна на конвенционалната икономика такава, каквато я познаваме. Една нова зелена икономика, една нова енергетика. Ясно е, че не можем да продължим така да унищожаваме природата и да нехаем за това какво ще оставим за следващите поколения. Промяната е заложена във всички европейски цели, в пътните карти на ЕС, в целите на ООН. Въпросът е дали ние ще бъдем от водещите страни, или ще бъдем вечно изоставащи жертви без средства за покриване на щетите".

Да хванем последния влак

Когато става въпрос за промените в климата, неизбежно се сблъскваме с какви ли не спекулации. Едни ни убеждават, че всичко е в рамките на нормалното и няма от какво да се притесняваме. И биха го твърдели все така усърдно и убедително, ако ще на плажа през август да ни засипе снежна вихрушка, а други не спират да ни рисуват апокалиптични

Мира ВАЛЕНТИНОВА

Българите продължават да разчитат на късмет

З а мнозинството български сключването на застраховка е екзотика и все още означава хвърляне на пари на вятъра. Това заяви Калин Димитров, шеф на сайта за застраховане "Инсмаркет". Миналата седмица софийци и гости на столицата претърпяха огромни щети вследствие на силната градушка, която врхлетя града във вторник. Прозорци на къщи и апартаменти, изолации, предни и задни стъкла на автомобили, калници, фарове и ламарини - всичко е изпочупено и деформирано до неузнаваемост. "Повече от 15 години наблюдавам сектора и мога да кажа, че хората не си взимат поука. Има засилено запитване за застрахователни полици около седмица след голямо природно бедствие, после са единици обаче хората, които правят застраховка с мотива: "Няма как да ми се случи отново!", коментира Димитров. Пример за това е трагедията в с. Бисер през 2012 г., когато над 30 къщи бяха разрушени от водната стихия, загинаха хора. Въпреки това днес полици в селото имат само ня-

колко души.

7% от имотите имат застраховка

Едва 7% от имотите у нас са застраховани срещу бедствия и пожари. Според статистиката при общ брой на имотите около 4 милиона това прави едва 280 хиляди жилища. Средният процент на застрахована недвижима собственост в Европа е 71%. Застрахователният бранш в Европа е изплатил над 10,8 млрд. евро за щети от природни катаклизми през първите шест месеца на тази година. След наводненията във Варна, Велико Търново и Добрич брокерите все пак отчитат повишен интерес от страна на българите към застраховането на дома и имуществото им.

Един от тях е варненецът Николай Владимиров: "Попитах колко ще ми струва застраховката на старата къща на майка ми. Тя е на един етаж и, общо взето, сумата ми се видя разумна. По-добре е да сме защитени, макар че то при нас, бъл-

гарите, малко се получава "след дъжд качулка".

"През последните години нещастията, сполетели страната ни, показаха, че застрахователите реагират изключително бързо и адекватно още в първите минути след бедствието. Повечето компании въвеждат бързи писти, а има и такива, които плащат авансово. Това е верният подход за възстановяване доверието в застраховането, както, разбира се, и адекватните обезщетения", обобщава Калин Димитров. Той подчерта, че повечето компании са добросъвестни и дават обективна оценка на щетите. Голяма част от застрахователите са създали организация, която позволява сигналите за поражения да бъдат подавани и електронно. Това важи както за щетите на автомобили при бедствия и пожари, така и за жилища. Особено при подаването на електронни формуляри за предявяване на щета при имотите е, че се прилагат снимки от по-

раженията. Първоначално данните се обработват, а след това застрахователната компания преценява дали да изпрати в определен срок експерт на място, за да оцени щетата.

"Проблемът при жилищата след силната градушка, която удари столицата и други населени места във вторник, 8 юли, е по-голям, отколкото при автомобилите, защото малка част от българите застраховат имотите си", коментира Димитров. Той препоръча, ако все пак имаме полица, първо да звъннем на застрахователя и да го уведомим за настъпилото застрахователно събитие, преди да започнем

сами да ремонтираме.

На опашка по тъмно

И докато застрахователният бранш посредна бедствието адекватно и дори вече има положителни отзиви от някои компании в социалните мрежи, не така стои въпросът с автосервизите, фирмите за дограма и ателиетата за поставяне на стъкла, където консултивните вече са изчерпани. Опашките от офисите на застрахователите вече се преместиха пред автомобилните сервизи.

"Сервизът ми отвори в 8:00 ч. Винаги отивам на работа обаче половин час по-рано. В 7:30 ч. пред сервиза

имаше над 30 автомобили, които чакаха за смяна на стъкло и ремонт след градушката", обясни Иван Добрев, собственик на автокъща в столичния квартал "Дружба". "Погледнете колата ми, като стреляна с автомат е. Всичко стана толкова бързо и въобще не успяхме да реагираме. Чакам от тъмно пред сервиза, но вече се отчайвам, не мога да отсъствам толкова от работа", жалва се столичанката Милена Градевска, която е закарала автомобила си за ремонт. За някои пострадали чакането ще е дори до няколко седмици по прогнози на специалистите.

АВТОСЕРВИЗНИЯТ БРАНШ ИЗНЕМОГВА

Автомобилни стъкла в голяма част от софийските сервизи няма, очакват се доставки. Много от застрахователите разрешиха на клиентите си да ликвидират щетите от градушката в доверени сервизи в провинцията. Големите ремонти обаче могат да започнат чак когато застрахователите издадат възлагателно писмо. Но някои щети, като счупените стъкла, трябва да бъдат възстановени много бързо, тъй като синоптиците предупреждават за нови валежи.

"Подобна е ситуацията и при фирмите за дограма. С приоритет се обслужват големите обекти, с множество щети, така че ако сте за един прозорец, ще трябва да почакаете. Затрупа ни от работа са и стъклариците, където, ако се обадите днес, ще ви посъветват да почакаете поне десетина дни", коментира Калин Димитров.

Банковата криза се оказа допинг за пазара на имоти

Динамичната ситуация в банковия сектор през последните няколко седмици се оказа благодатна за пазара на имотите у нас. Това заяви за в. "Животът днес" Борислав Борисов, председател на Българската камара на агенциите за недвижими имоти (БКНИ). Оказва се, че след като Корпоративна търговска банка беше поставена под специалния надзор от БНБ, а от Първа инвестиционна банка за кратко време бяха изтеглени 800 млн. лв., много от вложителите са решили да инвести-

рат парите си в покупката на имоти. "Вече усещаме повишено търсене, тъй като вложените в закупуването на жилища и сгради средства от изтеглените високодоходни депозити също могат да донесат печалба" - обобща Борисов. Анализаторите коментират, че апартаментите в София могат да носят между 3 и 5% годишна доходност.

Развързването на кесията става трудно

"Все още обаче хората се притесняват да инвестират средствата си, било то в недвижим

имот или в стартирането на нов бизнес. Психологията "бели пари за черни дни" обаче е пагубна за икономиката, защото я поставя в състояние на застой", коментира председателят на БКНИ. Според него пазарът на имоти е все още далеч от нивата преди трусове, предизвикани от икономическата криза през 2008 г. Почти незасегнат от този колапс е останал сегментът на луксозните жилищни площи, за които има купувачи.

"При нас тенденцията е негативна. Колкото повече хората задлъжняват и не мо-

гат да обслужват жилищния си кредит, толкова по-голям е процентът на принудително взетите имоти", заяви Валентин Първанов, председател на Асоциацията на българските оценители. Според него големият печеливш от обявяването на обекти за публична продажба са частните съдия-изпълнители. Дори и по време на криза има ръст на пазара на тези имоти, а цените на офиси, къщи, фабрики, гаражи, апартаменти, земеделска земя, коли и имущество за публична продажба са средно с 25% по-ниски от пазарните.

Доверете се на брокерите

Експертите съветват потенциалните купувачи да се доверяват на професионалистите в бранша - имотните агенти и брокерите. "Това е динамична професия, която изисква освен много опит и познаване на непрекъснато променящата се нормативна база", каза Катя Николова, директор на Центъра за професионално обучение към Национално сдружение "Недвижими имоти". Според нея, макар да се наблюдава сегментиране на пазара, професионалният брокер трябва да бъде еднакво добър в намирането на подходящи жилища, административни или друг тип сгради, отговарящи на изискванията и възможностите на купувача. Квалифицираният агент на имоти изгражда доверие между себе си и клиентите благодарение на качественото обслужване. "Това е престиж

на професия в цял свят, специалност, която се изучава в най-уважаваните световни университети. Агентът е специалист по маркетингови и финансови въпроси, свързани със сделките с недвижими имоти. Един професионален регистър би създал повече спокойствие и информираност за клиента, който ще може лесно и бързо да се насочи към добре подготвен професионалист", коментира Николова.

Според Национално сдружение "Недвижими имоти" (организация, която обединява 270 компании и около 1500 професионалисти) пазарът на недвижимите имоти в България започва да обръща посоката и да тръгва нагоре от гледна точка на търсене, но не и на нови ценови нива. Експертите са на мнение, че като цяло в Европа има по-добра икономическа среда, която влияе благотворно и на българския пазар.

Очакваме търсенето да се увеличи, но не и цените

Александър Ваврек, брокер, управител на консултантска компания за сделки с недвижими имоти

Г-н Ваврек, задавали се раздвижване в пазара на имоти през близките месеци?

- Браншът определено очаква раздвижване от гледна точка на тър-

сене на имоти, но това не включва покачване на цените им. Факторите за този процес са няколко. Традиционно есента е силен сезон за пазара на имоти. След 25 август хората започват да се връщат от отпуска и са готови да вземат по-сериозни решения. Есента е символ на начало, хората започват нова работа, започва новата учебна година за ученици и сту-

денти, което донякъде също е двигател на повишеното търсене на жилища. Друг фактор е самата психология на българина - с приближаването на края на годината хората се стряскат. Покрай Нова година са си обещавали да направят голяма крачка (например да закупят мечтаното жилище), която не са осъществили. Като оставим настрана сезонните тенденции

обаче, тласък за раздвижване на пазара се очаква да даде и приемането на нов закон за ипотечните кредити, според който основните такси, натоварващи до този момент кредитополучателите, ще отпаднат. Това според мен ще стимулира повече хора да изтеглят жилищни кредити.

- Какво търсят най-вече купувачите? Кои са най-непродаваемите имоти?

- Българинът не обича скосените помещения, избягва и прекалено големите тераси. Най-трудно продаваеми са мезонетите, както и апартаментите на първия и на последния етаж. Сериозен проблем е лошата или напразно неизградената инфраструктура. За столицата мога да дам пример с някои части на Манастирски ливади. Там определено жилищата са по-малко ликвидни и на по-ниска цена именно заради проблемната локация и инфраструктура. Не може да очакваме да продаваме успешно, ако хората трудно стигат до дома си поради липса на асфалтирана улица.

Минус е, когато няма създадени условия и допълнителни екстри като градинки, люлки и катерушки за отглеждане и забавление на деца и т.н.

- Браншът отчита спад в предлагането на жилища ново строителство. В същото време обаче според данните на Националния статистически институт броят на разрешителните за строеж се увеличава. Какво означават тези тенденции?

- След началото на икономическата криза през 2008 г. бумът на ново строителство стихна. Спадът в предлагането може да се дължи на частичното изчерпване на новопостроени сгради. Повечето издадени разрешителни за строеж обаче със сигурност са положителен знак, който говори за раздвижване на пазара.

- Как реагира българинът на поскъпването на новото строителство заради въвеждането на европейски изисквания като Еврокод 8 (система от строителни норми за проектиране на конструкциите

за сеизмични въздействия)?

- Еврокод 8 поставя редица конструктивни изисквания, които се различават от тези в досегашните български норми. Внедряването на Еврокод в практиката изисква допълнително време и разходи, свързани с промяна на дългогодишни умения и навици. Старите български програми за проектиране също стават неприложими при новите стандарти. Важно е обаче хората да разберат едно. Тези норми, макар да оскъпяват имотите, са важни и необходими за по-голямата сигурност на сградите. Трябва да ви кажа, че голяма част от хората не проумяват това. Не са готови да отделят повече средства за по-скъп имот, който обаче отговаря на европейските стандарти и е по-сигурен. Може би провеждането на информационна кампания би спомогнало за осведомеността на гражданите.

Страницата подготви
Мирослава КИРИЛОВА

www.TOTO.bg

СПОРТ ТОТО

България на 32-ро място за принос към човечеството

● Good Country Index излиза за първи път, обхваща 125 страни в света

Ирландия официално е най-добрата страна, а България е на 32-ро място от 125 в най-новата класация на държавите Good Country Index, която посочва приноса на различните нации за благополучието на човечеството. Данните са събирани със съдействието на организации като Световната бан-

ка, ООН, Световната здравна организация, ЮНЕСКО и други неправителствени организации и се отнасят за последните 3 г. Страните са оценявани в седем категории: наука и технологии, култура, международен мир и сигурност, световен ред, планетата и климатът, просперитет, равенство и здраве.

Начело на класацията стои Ирландия, която има най-добър среден общ резултат от всички измервани области. Страната е на първо място в категорията просперитет и равенство. Великобритания е водеща по отношение на приноса в сферата на науката и технологиите. В сферата на културата най-добрата е Белгия, а за световния ред допринася най-много Германия. Що се отнася до здравето и доброто физическо състояние, там най-голям е приносът на Испания. Едва ли е изненада, че последни в класацията са войнстващите Ирак, Либия и Виетнам.

Да се живее в Европа очевидно е голямо предимство. Почти всички страни в Топ 30 са европейски, което означава, че Старият континент има най-голям принос за световното благополучие. Само една страна извън Европа - Нова Зеландия (9 място), фигурира в Топ 10 на класацията. Мощна държава като САЩ е едва на 21 място заради лошото си

представяне в категорията международен мир и сигурност. Най-добрите си резултати България постига в категорията наука и технологии (17), а най-лоши - планета и климат (80), международен ред и сигурност (79). Преди нас е Колумбия, а след нас - Панама и Естония.

Индексът е замислен от политическия съветник Саймън Анхолт и намери широк отзвук в западните медии. За оценката на различните страни са използвани сведения за свободата на медиите, за броя на приетите бежанци, за експорта на оръжие, както и броя на Нобеловите лауреати. Класацията се публикува за първи път.

По думите на Саймън Анхолт индексът няма за цел лично да заклеми или засрами някои нации, нито пък да раздава морални поучения. Идеята е по-скоро да се повиши съзнанието за ролята на страните в глобален мащаб. "Нашият замисъл е прост - да измерим с какво всяка страна допринася за благополучието на човечеството и какво взе-

ма тя от общото цяло", коментира експертът. Освен това той се надява разгласяването на индекса да повлияе върху начина, по който страните правят бизнес, като мислят повече за глобалното влияние на техните индивидуални действия. Другото му съкровено желание е Good Country Index да разпали международен дебат по темата какви всъщност са ролята и целта на една държава. Ето основния въпрос според Анхолт: Дали тя съществува само за да обслужва интересите на собствените си политики, бизнесмени и граждани, или трябва да работи активно за благополучието на всички хора и за това на планетата? Той призовава страните да престанат да правят политика, все едно че всяка е отделна частна планета. В съвременния свят всеки зависи от останалите както никога преди, но все още се срещали държави, които мислели главно за своето благо в краткосрочен план. Ако те не се замислят за международните последици от действията си, за

предизвикателствата като промените на климата, бедността, икономическите кризи, тероризма, наркотиците и пандемията, нещата в глобален мащаб ще се влошават, обобщава Анхолт.

Извън Европа и англоговорящия свят най-добре се представя Коста Рика. Тя достига

22-ро място, Чили е на 24-о място. Кения е африканската нация, която допринася най-много за благополучието на човечеството. Тя е единствената страна на континента, която попада сред първите 30 страни. Според авторите на индекса Кения е вдъхновяващ пример, който показва, че за да

стигнеш по-напред, не означава непременно, че трябва да си в групата на богатите нации. Русия се класира на 95-о място. Нейният принос е близо до този на Хондурас и Демократична република Конго. Индия стигна до 81-во място, което е доста по-напред от Китай (107-о място). (ЖД)

КРЕДИТНИ КАРТИ

My Rewards

ПАЗАРУВАЙ И ПЕЧЕЛИ

до 6% ратно

С всяка покупка в супермаркети и бензиностанции и при плащане на битови сметки през e-postbank.bg

- Плащай с кредитна карта
- Събирай MyRewards бонус точки
- Превърни точките в пари с едно обаждане

Период на промоцията - до 31.07.2014 г.

В рамките на промоцията всеки клиент с кредитна карта от Гевгевска банка участва в Програмата MyRewards, получава 1 допълнителна бонус-точка за всеки похарчен лев при плащане с картата в бензиностанции и супермаркети в България, и на битови сметки на e-postbank.bg. Оптималният от 6% от направените плащания е изчислен при плащане със Златна Американ Експрес при условията на промоцията и при обемно на точки за награда от 500 лв при условията на Програмата. Спестявай с участниците на нашия и твоя интернет за условията бонус на www.myrewards.bg

www.myrewards.bg | *7224

Postbank
Решения за работното ти време

Олигополката Клисарова

Георги ШАРАБОВ,
зам. главен редактор,
издателство "Просвета"

Представете си, че министърът на земеделието реши в България да се произвежда само един вид сирене и кашкавал - от краве мляко и от една държавна мандра, и постави това за всенародно обсъждане в интернет за десетина дни. Едни ще викат "Браво!", други ще реват "Идиот!", трети ще дават съвети на мандраджиите как се прави вкусно и евтино сирене. Но това не е толкова важно. Важно е да се произвежда един вид сирене и кашкавал, за да може министърът да контролира количеството, качеството, разпространението и цената.

Какво ще се случи? Ще бъде нарушен балансът между предлагане и търсене и ще се появят нелегални производители, които да задоволят потребителите на сирене и кашкавал от овче, биволско и козе мляко. Цената на тези продукти ще скочи, защото трябва да покрива охраната на нелегалните мандри и рушветите за полицаи и служители на Агенцията по храните, които да държат чадър над подземния бизнес.

Дори Хитлер не посегнал на учебниците

Когато държавата забранява нещо, обикновено първо се появява дефицит, след това - черна борса, корупция и организирана престъпност. Така се е родила мафията в САЩ по време на сухия режим през 30-те години на миналия век. Но не така е постъпил Хитлер по същото време в нацистка Германия - дори той не посегнал на няколкото учебника по един предмет, въпреки че нищо не го е спирало да го стори. Е, съдържанието им е било контролирано от специална комисия (както е сега у нас), но конкуренцията била запазена.

Днес, почти 100 години след тези два важни урока, отиващата си министърка Анелия Клисарова води българското образование право към грешното ре-

шение да въведе един учебник по предмет от 1. до 8. клас. Ще стане следното:

1. Учебниците ще са още по-отблъскващи за учениците - евтина хартия, лоши илюстрации, некачествен печат. А съдържанието? Можете да си представите на какво равнище ще е то, щом министърката си мисли, че учители ще пишат единствения и неповторим учебник безплатно. Къде ги тези учители доброволци?

2. Учениците, които искат да постигнат повече и да продължат образованието си в университет, ще затыват в общата посредственост. А тези, които нямат високи амбиции, съвсем ще изгубят желание да напредват. В резултат всички ще станат еднакво необразовани. И еднакво бедни в бъдеще.

3. Образованието ще поскъпне - допълващите помагала на частните издателства ще трябва да компенсират недостатъците на държавния единен учебник и цената им ще се повиши. По предварителни оценки на Асоциация "Българска книга" те ще струват по 200-300 лв. на ученик годишно и тези пари ще ги плащат родителите.

4. Богатите ще стават по-богати, а бедните - още по-бедни, защото родителите с по-големи финансови възможности ще търсят частни учители и школи за децата си, които след това ще продължат в университети у нас или в чужби-

на и ще си намерят по-добре платена работа. А хората с по-скромни доходи ще бъдат принудени да оставят децата си на нивото на държавния базисен учебник и съответно - без перспектива за добре платена работа.

Печатница за пари

Някои заподозряха, че именно това е целта - да се отглеждат неуки бъдещи нискоквалифицирани работници и безработни, нов пролетариат, който, както учеше другарят Ленин, е гръбнакът на комунистическата партия. А у нас тя вече съвсем изгуби обществена подкрепа, както показаха евроизборите през май. Е, Клисарова едва ли има интелектуален багаж за толкова сложен и дългосрочен стратегически план. Нейните умения се свеждат по-скоро до

следното:

"Прословутата печатница на МОН "Наука и образование" АД, която сега "стояла без работа и трябвало да й се създаде такава чрез въвеждането само на един учебник, писан и произвеждан от МОН", изобщо не е само на министерството, а и на червения депутат Петър Кънев, който е член на икономическата и бюджетната парламентарни комисии. Това всеки гражданин може да провери чрез справка в Имотния регистър за периода 2005-2013 г. Морално ли е един министър да наговори толкова много неверни неща (грубо уронващи престижа на институцията), за да осигури в крайна сметка на пожар държавни поръчки за свой съпартиец?" - възмути се открито Пламен Паскалев, главен асистент по математика, автор на

учебни помагала и управител на издателство "Архимед".

Конкуренцията вече е орязана

Що се отнася до твърденията на отиващата си министърка, че с промените в Наредба №5 за оценяване и одобряване на учебниците и учебните помагала ще се запази конкуренцията, ето какво казва Комисията за защита на конкуренцията (КЗК) в свое Решение №707 от 2011 г. по повод ограничението до три учебника по предмет:

"Проблем за конкуренцията на пазара на учебници според КЗК представлява свързаното с тези норми правило по чл. 3 от Наредба № 5/2003 г., според което по даден предмет за даден клас одобрение могат да получат максимум три учебника. Според КЗК цитираната норма

представлява количествено ограничение на конкуренцията на пазара на учебници, тъй като би могло да доведе до ограничаване на кръга от участници. Това е така, тъй като нормата създава възможност извън одобрените учебни материали да останат проекти на издателства, които отговарят на държавните образователни изисквания, т.е. тяхното съдържание и цялостно оформление са в съответствие с определените от законодателя критерии. Отпадането на тези проекти би намалило стимулите на издателствата, които са ги подготвили, да участват на пазара и дори би могло да ги мотивира да излязат от този пазар.

По-тесният кръг от участници на пазара от своя страна ще намали стимулите на действащите предприятия да инвестират в изготвянето на все по-качествени учебници и учебни материали, което е вероятно да окаже влияние върху качеството на образованието. От друга страна, изискването за одобряване на максимум три учебника по даден предмет за даден клас води и до стесняване на възможностите за избор от страна на учителите на учебни материали, които най-пълно отговарят на нуждите на техните ученици.

Същевременно изискването за одобряване на максимум три учебника по даден предмет за даден клас води до създаване на олигополна структура на пазара на учебници по определен предмет за даден клас. При такава структура малкият брой участници действат независимо, но съобразявайки се с действията и политиката на своите конкуренти. Такава структура способства за определянето на сходни и дори еднакви цени на учебните материали, което би могло да окаже негативно влияние върху развитието на конкуренцията на пазара на учебници."

Иначе казано, според КЗК с въвеждането на един учебник Клисарова ще увеличи тройно олигополната структура на пазара до почти тотален монопол. Брей, голяма олигополка, голямо чудо!

Олга КАМБУРОВА

С у с м и х н а т а публика и пълна зала, с много аплодисменти и няколко биса завърши творческият сезон на Държавния музикален театър "Стефан Македонски". Юбилейният, посветен на 95 г. оперетно изкуство у нас и 65 г. на театъра. Финалът беше с концерт-спектакъл, озаглавен "МедитеранеО". И неслучайно с главно "О" накрая. Защото толкова възклицания "Ооо" има в популярните италиански канцонети, испански сарсуели, френски шансони и гръцки сиртаки, от които беше изградена програмата на концерта, та дори и най-предубеденият зрител като мен, носещ монокъла на критика вместо по-подходящите слънчеви очила, да си каже: "О, време е за там - топло, южно, морско, средиземноморско..."

Успехът на заключителния спектакъл беше предизвестен не само заради популярната програма, но и заради солистите. Та кой не обича да слуша медения тембър на тенора? А тук те бяха цели седем! Солистите на музикалния театър Богомил Спилов, Марчо Апостолов, Пеньо Пирозов и Стефан Петков начело със своя колега, режисьор и директор Марио Николов. Както и майсторът на сиртакито от първа ръка, гръкът Георгиос Филаделфевс и знаменитият Калуди Калудов - все така млад и вдъхновен. Две прекрасни дами украсяваха вечерта на тенорите - сопраните Добриня Икономова с грация и музикален финес и красавицата, примадоната на театъра Валентина Корчакова. "Ако трябва да назова накратко това, което би описало изминалия сезон, споделя Валентина Корчакова, това е на първо място завръщането в музикалния театър на основните ценности на нашето изкуство - висок професионализъм и творчески дух, професионална етика, колегиялност и прекрасна атмосфера за работа, подсилени от таланта и ентузиазма на моите колеги, които твориха през целия сезон с много любов и всеотдайност. В личен план това беше много емоционален и удовлетворяващ сезон.

На преден план от ляво на дясно Пеньо Пирозов, Валентина Корчакова, Георгиос Филаделфевс, Марио Николов, Юли Дамьянов, Добриня Икономова, Калуди Калудов - солисти на заключителния концерт за сезона

Когато изкуството побеждава кризите

● Юбилейният сезон върна добрите времена в Националната оперета

Балетът на музикалния театър представи виртуозно сиртаки

Щастлива съм, че отново излязох на сцената в любимата си роля на графиня Марица след няколкогодишно прекъсване в нова, различна сценична версия. Огромно удоволствие ми достави и изграждането на комичния образ на Аничка от "Службогонци" - една нова за мен задача. Моментът, който може би най-силно ме развълнува, беше честването на юбилея на голямата ни прима Донка Шишманова със спектакъла "Царицата на чардаша". Нейната емоция завладя всички на сцената, а аз, превъплъщавайки се за пореден път в образа на

Силва, имах чувството, че не съм била толкова развълнувана на нито една своя премиера."

След предишните няколко години, белязани със смут в трупата, уволнения на артисти, неясна репертоарна политика и понякога полупразна зала, новият директор на театъра Марио Николов получи мандат със своя концепция и готов афиш за първия си управленски сезон. Резултатът - добър баланс между оперета и мюзикъл. Премиери на "Службогонци" от Парашкев Хаджиев с посвещение на 100-годишнината на големия композитор;

"Моята прекрасна лейди" - любимо класическо произведение от жанра мюзикъл; "Графиня Марица", очаквана от доста време от ценителите на виенската оперета; "Виенска кръв" - един от бисерите на Йохан Щраус. Специално за децата, но съвсем не само за тях, е постановката на "Магьосникът от Оз". Според директора най-търсени са билетите за "Графиня Марица" и "Службогонци", скорост набира "Виенска кръв". Очевидно пулсът на публиката е напипан, защото почитатели, които не пропускат спектакъл в Оперетата, сочат, макар и в

по-друг ред, същите постановки. На пълни зали се радват и три заглавия от предишни години - "Царицата на чардаша", "Българи от старо време" и мюзикълът "Чикаго".

Специално внимание в изминалия сезон заслужиха концертите-спектакли, включващи арии, песни, ансамбли, танцови фрагменти от класическата оперета до съвременния мюзикъл и рок опера. Програмите са сякаш еkleктични, но в тях се усеща търсене на концепция, на смисъл и логика, на нишка, която води публиката. Дали винаги успява? За тру-

тата на театъра това е занимание полезно - артистът усеща конкурентите до себе си, учи нова песен, ария или партия в ансамбъл от творба, която като цяло няма шанс да бъде поставена на българска сцена. А за ръководството на театъра това е възможност да покаже целия си "боен арсенал" от солисти, хор, балет, оркестър. Давам си сметка, че никак не е лесно да се измисли, "конструира" и подготви такъв концерт. Но да припомня, че за директора Марио Николов концертът-спектакъл е "боен кон", защото е завършил режисура в НАТФИЗ с профил "Музикално-сценични спектакли". Това, което може да се пожелае все пак, е концертите да не бъдат прекалено дълги, за да не се "изгуби" публиката някъде по пътя.

През завършилия сезон ръководството на музикалния театър разчиташе преди всичко на свои екипи, които да реализират новите постановки. Но имаше и гост-режисьори, диригенти, сценографи, хореографи, поканени като най-подходящи за определения стил и заглавие. Това също е част от намеренията, заявени от Марио Николов при избора му за директор. А за него като артист, режисьор и ръководител сезонът беше особено успешен - получи три награди - "Златна лира" от Съюза на българските музикални и танцови дейци, приз за активна творческа дейност от слушателите на БНР и диплом за високо художествено майсторство в популяризирането и развитието на музикално-сценичните изкуства от фестивала "О-фест" в Киев, Украйна.

През септември концертът-спектакъл "МедитеранеО" ще може да бъде видян и от публиката в Пловдив, а за новия сезон на ДМТ "Стефан Македонски" вече са ясни две премиери от Имре Калман и Франц Лехар, които със сигурност са по вкуса на нашата публика. Заглавията са "Принцесата на цирка" и "Страната на усмивките". Ще има и две постановки на мюзикли, но тъй като сумите по осигуряването на авторските права са твърде високи (за "Брилянтин" например тя е около 45 000 долара), преговорите продължават.

В битките за Лозенград и Люлебургас отоманските войски панически бягат

● С акад. Григор Велев разговаря Румен Леонидов

В предишния ни разговор разгледахме военните възможности на балканските съюзници, които се готвят за война с Отоманската империя... Как започва Балканската война?

- На 26 септември 1912 г. черногорската армия напада Шкодренската крепост. Четири дни по-късно българското правителство изпраща от името на съюзните държави нота до османското правителство с искане до шест месеца да предостави автономия на етническите малцинства в империята. В отговор на това на 4 октомври 1912 г. Османската империя обявява война на съюзниците.

При започване на войната се оформят няколко оперативни театъра между Цариград и акваториите на Варна, Шкодра и Арта (на Йонийско море). Българската армия нанася своя основен удар в Източна Тракия. Второстепенните направления са по посока на Родопите и Западна Тракия.

- Известно е, че българската армия води четири големи сражения с турската армия. Припомнете ги на нашите по-млади читатели...

- Първата е Лозенградската военна операция. На 9 и 10 октомври турската Източна армия начело с Абдула паша настъпва от Одрин и Лозенград на север към българската граница. Преди да достигне границата, е посрещната от 1-ва българска армия под командването на ген. Кутинчев. По това време 3-та българска армия под командването на ген. Р. Димитриев пресича непроходимата Странджа планина и неочаквано за турците се явява в тил и фланг на тяхната Източна армия. Турските части са разбити и обърнати в паническо бягство. На

В атака, на нож!

11 октомври българската армия влиза в Лозенград без бой... След този успех 3-та армия спира настъплението и не преследва противника, което му дава възможност да се реорганизира за нова отбранителна операция.

- Втората военна операция е известна като битката при Люлебургас и Бунархисар...

- Да, тази битка започва, след като остатъците от 1-ва източна турска армия успешно се прегрупират и се дислоцират в района на Люлебургас. Освен това и 2-ра източна турска армия се разполага в околностите на Бунархисар. На 15 октомври те са атакувани от 3-та и 1-ва българска армия, които започват насрещни боеве, но с променлив успех. Общият брой на убитите и ранените достига 40 хиляди. Опитът на турците да пробият настъпващите български войски и да си възвърнат Лозенград е сломен. Двете български армии под общото командване на ген. Р. Димитриев

пробиват турската отбрана и обръщат противниковите войски в паническо бягство. И този път българите не преследват разбития противник.

- Защо?

- Изказват се различни причини, повечето от които оправдателни (неспирни дъждове, разкаляни и непроходими пътища, нарушена комуникация, преумора на войниците), но има и една неоправдателна - това е липсата на решителност у Главното командване поради слабо разузнаване и липса на добра информация.

- Идва ред на ужасната битка при Чаталджа...

- Българската войска атакува чаталджанските укрепени позиции, които се простират от Черно до Мраморно море и са на около 40 километра от Цариград. Те са добре укрепени. Русия предупреждава българското правителство да се въздържа от по-нататъшно напредване на армията ни, още повече че новото турско правителство вече се е обърнало към

Франция и Русия с молба да посредничат за примирие. Общо взето, атаката е неуспешна. Армията ни дава 12 000 жертви. Следва обсадата и превземането на Одрин. Българските сили провалят два опита на турския гарнизон да пробие обсадата и да излезе извън крепостта. Обсадата на Одрин продължава 4 месеца. На 4 октомври 1912 г. турският военен флот налага блокада на Варна и Каварна, а по-късно и на Бургас, като обстрелва трите града. На 7 срещу 8 ноември турският крайцер "Хамидие" е атакуван с торпедо от миноносеца "Дръзки" и е тежко повреден.

- Кои са другите по-важни сражения?

- На 8 октомври 1912 г. Хасковският отряд разбива турския кърджалийски корпус и освобождава гр. Кърджали. След тази акция отрядът е прехвърлен към обсаждащите Одрин войски. Родопският отряд завладява Дювлен с цялата Търмъшка област, а по-късно градовете Драма и Ксанти. След тези операции на отряда е възложено почистване на Родопите от остатъци на турската армия и башибозука, след което завладява Беломорска Тракия. На 8 ноември отрядът завзема Гюмюрджина.

- А какво се случва в Македония, на Вардарския фронт?

- Там участва предимно сръбската армия заедно с български съединения и четите на ВМРО.

- В кои акции участват и българите?

- Тамашните военни акции на сръбската и гръцката армия са сериозно подпомогнати от четите на ВМРО. Общата численост на участващите в тях достига 15 хил. души. Четническите отряди се командват от прочути войводи, борили се с османската

В атака с простреляното полково знаме

власт, като Ефрем Чучков, Петър Чаулев, Методи Стойчев, Васил Чакаларов, Христо Силянов, Иван Попов и др. Броят на четниците в отделен отряд възлиза на няколкостотин души. Четата на Милан Гюрлюков например достига 1000 бойци.

- Кои градове са освободени от четите и отрядите на ВМРО?

- Още преди да пристигне сръбската армия, българите освобождават редица градове, като по-големите от тях са Велес, Кратово, Щип, Крушево и Охрид. Четите на Македоно-одринското опълчение извършват разузнавателни и диверсионни действия и в района на Охрид и Костур, като пленяват повече от 2500 турски войници.

- Нека накрая споменем и най-важните съвместни операции на съюзническите армии...

- Ще се спра на тях според хронологията. Първата е Операция "Шкодра", в която вземат участие Черна гора и Сърбия под командването на княз Данило и сръбския генерал Митор Мартинович. Тя има за задача да превземе Шкодренската крепост. Операция "Санжак" се провежда на 10 октомври. В нея черногорската Източна дивизия превзема Новопазарския санджак, а сръбската Ибърска група завзема гр. Нови пазар. Следва Операция "Косово". Битката за Косово започва на 2 октомври. Тя се води от 3-та сръбска армия под командването на ген. Божидар Янкович. На 9 октомври сръбите влизат в Прищина. На 20 октомври е превзет и гр. Печ.

- Какво трябва да знаем за Операция "Албания и Епир"?

- Тя се провежда на 4 ноември от 3-та сръбска армия, която заедно с черногорските сили влиза в Тирана, а на 15 ноември превзема Дурес. На 21 октомври гър-

ците превземат Амбракийския залив Превеза в Епир. Към средата на ноември е превзета и крепостта Янина.

- Нека завършим този разговор с т.нар. Чаталджанско примирие.

- След неуспешната атака на чаталджанските позиции България се съгласява с турското искане за примирие през м. октомври. С посредничеството на руския посланик в Цариград на 3 декември 1912 г. в Лондон започват преговори. Те продължават цяла седмица с участие на представители на Сърбия и Черна гора. Представителят на Гърция се присъединява по-късно към тях поради искането им османците да й предадат крепостта Янина.

- Какво се договаря воюващите страни?

- Съгласно условията на примирието армиите на воюващите страни запазват достигнатите граници.

В хода на преговорите турските представители предлагат създаването на автономни държави Македония и Албания. Този план е отхвърлен от съюзниците. От тяхна страна е поставено искането да бъдат признати за присъединени всички територии на запад от линията Енос - Мидия. На 10 януари 1912 г. се извършва младотурски преврат в Цариград, който отхвърля съюзническите искания и подготвя контраофанзива в Източна Тракия. Няколко дни по-късно преговорите са прекъснати от турска страна.

- И боевете започват отново...

- Да, прекъсването на Чаталджанското примирие довежда до възобновяване на бойните действия в два военнопериода. Но за тях ще стане дума в следващия брой на "Животът днес".

Ако искате да научите повече подробности по темата, потърсете в книжарниците книгата „Българската национална кауза 1762-2012“

на акад. Григор Велев

Възможно ли е ново възраждане след дълга политическа, икономическа и културна летаргия?

Българската академия на науките и изкуствата (БАНИ) съвместно със Сръбската кралска академия на науките и изкуствата и Европейския център за бизнес, образование и наука организираха научна конференция с международно участие на тема "Иновационно поведение, предприемачество и устойчиво развитие". Форумът се проведе в киносалона на Военномедицинска академия - София, под председателството на акад. проф. д-р Крум Крумов, акад. проф. д-р Миряна Радович-Маркович и акад. проф. д-р Йохан Шнайдер.

„България е на първо място в света по изчезване с 8 души на час и надеждата тази тенденция да се обърне все повече се топи“, алармира на конференцията Георги Маринов, директор на Центъра за икономически стратегии на БАНИ) и главен редактор на сп. "Български икономически преглед". Според него, за да не се случи черната прогноза, е нужно, са се върнем към онези фундаменти на българската нация и държавност, които са я спасявали в тежки "времена разделни". Маринов е убеден, че българският народ няма да приеме една трагична съдба, без да включи отново "заспалия" по различни причини и закодиран от древни времена социоцивилизован рефлекс за спасение. Неговата надежда за спасителен изход от безперспективната и катастрофална обреченост е в сегашните млади хора и в идващите поколения. Специалистът посочи спасителните фундаменти: българската земя; българският дух; икономическо възраждане, стъпило на нови

Председателят на БАНИ акад. проф. д-р Григор Велев връчва диплома за членство в академията на акад. проф. д-р Йохан Шнайдер

иновативни подходи, стратегии и политики; нова икономическа дългосрочна стратегия. Той изтъкна, че икономическото възраждане на България трябва да разчита на развитието на малки и средни фирми и иновативен сектор с българска идентичност, развитие на българското икономическо пространство като междинен, кръстопътен център за комуникиране (пренос) на конвенционални и технологични стоки и услуги чрез ускорено изграждане на пътни и жп коридори и трансмо-

дални преносни мрежи и трасета (най-вече енергийни).

Държавата трябва да направи така, че предимно български граждани да купуват българска земеделска земя, изтъкна Валентин Сарлов, магистър по международно търговско право. Според него би трябвало да се постави лимит на земята, притежавана от чужди граждани - например 10% от цялата земеделска площ в България. В доклада си той отбелязва, че не е ясно колко земи са изкупени до то-

Момент от тържеството по връчване на дипломите на чуждестранни учени за членове на Българската академия на науките и изкуствата

зи момент чрез метода на регистриране на чужденци като българско юридическо лице.

Д-р Евгени Евгениев, специалист по развитие на частния сектор за Европа и Централна Азия в Световната банка, заяви от трибуната, че българските фирми трябва да използват всички възможности за иновации в областта на информационните и комуникационните технологии. Според него държавните институции и частният сектор трябва да работят заедно, за да се усвоят повече пари по Оперативна програма "Иновации и предприемачество" за новия програмен период 2014-2020 г. Проф. Бойко Рангелов представи системи за ранно предупреждаване при земетресения и цунами, разработени от български учени.

В конференцията участие взеха много специалисти от чужбина - известният архитект акад. проф. Никола Цекич от Сърбия напра-

ви атрактивна презентация на иновативни зелени пространства във високи сгради и площи в световни мегаполиси; акад. проф. д-р Елена Волкова от Русия представи изследване за училищното и домашното насилие, докладът на Сладжана Вуджичич от Сърбия засегна успешното развитие на малките и средните предприятия в западната и съседка и др.

Всички доклади на конференцията са представени на български или английски език в специален сборник.

По време на форума се състоя церемония по официално връчване на дипломи за членство в Българската академия

на науките и изкуствата на чуждестранни членове, приети през пролетната сесия на Общото събрание на БАНИ: акад. проф. д-р Драган Дамянович - президент на Сръбската кралска академия на науките и изкуствата, акад. проф. д-р Елена Волкова - зам.-ректор на Минския университет в Русия, акад. проф. д-р Йохан Шнайдер - специалист по хуманитарни и обществени науки от Германия, носител на почетния знак на СУ "Св. Климент Охридски", акад. проф. Никола Цекич - член на Сръбската кралска академия на науките и изкуствата.

Учениците имат нужда от практични умения

Българското училище се нуждае от реформи, които да дадат възможност на учениците да получават умения, които ще им помогнат да се реализират в професията и живота. Това изтъкна в презентацията си Янка Такева, председател на Синдиката на българските учители към КНСБ и почетен член на БАНИ от отделието на "Гражданско общество и държавност". Общественичката подчерта, че гражданското образование трябва да учи не само на лична, но и на колектив-

на отговорност. Според нея не бива да се говори за застаряване в учителската професия, тъй като по-важното е дали учителите са добри професионалисти, а не на колко са години. Веселка Маринова представи свое изследване в две столични училища, което показва, че повечето български учители проявяват висока емоционална компетентност при общуването си със своите възпитаници, много от които са подложени на стрес и агресия в семейството или на улицата.

Как да се справим с четирите конници на Апокалипсиса

"Над 20 вида кризи, разделени в четири групи, дебнат човечеството в ерата на глобализма. Именно те са четирите конника на Апокалипсиса, споменати в "Откровение", глава шеста, стихове 1-8." Това изтъкна в доклада си акад. проф. д-р Крум Крумов от СУ "Св. Кл. Охридски". Той конкретизира разрушителните "конници", за които пише в Библията така: основни кризи (ико-

номическа, енергийна/суровинна, финансова, демографска, екологична, водна, здравна, миграционна); специфични "пълзящи" кризи (на семейството, на духа и духовността, на личността, културна криза, организационна криза, криза на институциите и др.); специфични спонтанни кризи (на сепаратизма, на цветните революции, на хаоса, на имперските интереси и др.);

екстраординарни кризи (изкуствено предизвикани широкомащабни катастрофи, чиято цел е свързана с геополитически промени в глобален мащаб).

Според акад. Крумов главната задача, която стои пред човечеството, е да потърси противодействие на тези кризи, които неминуемо го тласкат към изграждане и гибел.

СТАРА ЗАГОРА

Операта закрива сезона с галаконцерт

Сизискан галаконцерт Държавната опера в Стара Загора ще закрие творческия сезон. Събитието ще се състои на 15 юли от 21 часа в Античния форум "Августа Траяна". Любителите на класическата музика от

града под липите ще получат възможност да се насладят на обичани и познати увертюри от опери, арии и дуети от "Тоска", "Палячи", "Турандот", "Симоне Боканегра", "Риголето", "Дон Паскуале", "Евгений Онегин" и други. Дири-

гент ще бъде Стефан Ливнев, а в представлението участие ще вземат оркестър и хор от операта.

През отминалия сезон на музикалната сцена в Стара Загора бяха представени 8 премиерни спектакъла - кон-

цертът "Фантомите на мюзикъла", камерната опера "Дидона и Еней" от Хенри Пърсел, детските спектакли "Петя и вълкът" от С. Прокофиев и "Макс и Мориц" от проф. Александър Йосифов, "Стабат Матер" от Джоакино Росини, оперетата "Веселата вдовица" от Ф. Лехар, както и танцовият спектакъл "Споделено пространство". В началото на годината за първи път в страната бе поставена комичната опера от Джузепе Верди "Крал за един ден". С подкрепата на Община Стара Загора бе реализирана специална програма, с която бяха отбелязани 100 години от рождението на великия българин Борис Христов.

БЛАГОЕВГРАД

Обновяват парка "Ловен дом"

До месец паркът "Ловен дом" ще бъде с напълно нова визия. Проектът включва извършване на основен ремонт на осветлението, алеите и стълбищата, освежаване на алпинеума, ремонт на съществуващия открит канал, озеленяване, монтиране на парково оборудване, изграждане на детски площадки. Очаква се промените да доведат до превръщането

на парка в привлекателно място за развлечения, отход и туризъм. Изпълнител на проекта ще бъде местна фирма, която спечели обществена поръчка в състезание с още четири компании. Офертата на фирмата победител включва 30 календарни дни за изпълнение на поръчката, 14-годишен гаранционен срок и цена около 170 хил. лева.

ПЛОВДИВ

Състезателите от СК "Таекуондо Академия - Пловдив" (WTF стил) извоюваха 5 златни, 3 сребърни и 2 бронзови медала на Световния спортен фестивал, който се проведе от 3 до 6 юли във Виена. Родните спортисти вдигнаха купата в отборната надпревара, като задминаха Румъния, Франция, Индия, Германия, Австрия и Сърбия.

Престижното второ място, купа и сребърни медали извоюваха и баскетболистите ни от БК "Академик - жени". Във възрастовата група при шестнадесетгодишните нашите момичета водиха битки с представителни отбори на още три страни: Унгария, Холандия и Индия.

В Световния спортен фестивал взеха

Родни спортисти с отличия от международен фестивал

участие около 3000 състезатели от 34 нации в десет вида спорт. Пловдив доказва, че има много добре подготвени млади състезатели, и се

представи изключително на международния спортен форум в годината, когато носи титлата "Европейски град на спорта". Пътуването и

участието на пловдивските спортисти в престижното събитие бяха осъществени с финансовата подкрепа на Община Пловдив.

БУРГАС

In vino veritas

Жителите и гостите на Бургас ще могат да опитат и да се насладят на най-новото от продукцията на водещи български производители и вносители на вино. Това ще се случи по време на Фестивала на виното, който ще се проведе в черноморския град от 31 юли до 3 август т. г.

Ценителите на алкохолната напитка ще имат възможност да се убедят в безспорните качества на представените марки по време на

всекидневните дегустации, които ще съпътстват проявата. Участниците ще представят и актуалните в последните години и безспорен хит биовина.

Българските производители ще премерят сили и с вносни аржентински и австралийски вина, които имат дългогодишни традиции в тази сфера. Своите оценки за качествата на различните видове и марки вина ще дават посетителите по време на т.нар.

сляпа дегустация, която е част от конкурса "Продукт на потребителя".

Фестивалът се провежда под егидата на Община Бургас.

СОФИЯ

Художникът Марин Нанов със самостоятелна изложба

На 8 юли т.г. в Общинския културен институт в "Красно село" бе открита самостоятелната изложба на самобитния любител приложник Марин Нанов. Авторът създава от дърво невероятни реалистични фигури на птици, животни, хора, епизоди от историята. С две фундаментални форми - кръг и крива линия, той прецизно одухотворява дървото и създава неповторим свят, в който сами разбираме мотото на твореца: "Природата

го е сътворила, окото и ръката открила". Ако сте ценители на природата и на изкуството, това събитие е за вас, изтъкват от Столична община. От градската управа допълват, че проявата е в подкрепа на кандидатурата на София за европейска столица на културата през 2019 година. Изложбата на Марин Нанов може да бъде разглеждана до 21 юли т.г. във фоайето на Общинския културен институт в "Красно село".

ЖИВОТ & ЗДРАВЕ

15 - 21 ЮЛИ 2014

В сезона на чревните инфекции

Дългоочакваното лято вече е тук, но специалистите предупреждават, че горещите дни могат да ни поднесат неприятни изненади като храносмилателни разстройства. Как да ги избегнете ще разберете

на стр. 18

Добрата памет иска грижи

Всички знаят, че забравянето е "приоритет" на третата възраст. Но нарушенията в паметта може да съпътстват и по-млади хора вследствие на претовареност, преумора, стрес и нездравословен живот. Симптомите може да се задълбочат, но това не е задължително. Повече четете

на стр. 22

Как ни въздействат Земята и Космосът

Човешкият организъм реагира на всички изменения в околната среда - на промените на интензитета на естественото магнитно поле на Земята, на атмосферното налягане, на влажността и състава на атмосферата и т.н. Подробности ще научите

на стр. 26

Троянският Балкан - лек срещу стреса

Ако искате да почивате далече от тълпите на плажа, идеалното място е в Стара планина. И по-точно Троянския Балкан. Предлагаме ви една кратка разходка из това релаксиращо кътче

на стр. 27

ФЕТАЛНА ЛАЗЕРНА ХИРУРГИЯ ЗА ПРЪВ ПЪТ В БЪЛГАРИЯ

В Медицински комплекс "Д-р Щерев" беше представена за пръв път в България фетална лазерна хирургия (вътрешноматочна хирургия на плода). Присъстващите

бяха запознати с иновативната методика от д-р Петя Чавеева, която заедно с доц. Ата-

нас Щерев през април 2014 г. е извършила успешно ендоскопска лазерна хирургия за лечение на тежък трансфузионен синдром при близнаци. Това става възможно, след като в лечебното заведение оборудват и развиват със сертифицирани на европейско ниво специалисти високотехнологичен сектор по Фетална медицина. Там и напред ще може да се прилага тази иновативна миниинвазивна методика. Чрез предлаганата лазерна терапия ще могат да се лекуват различни проблеми при многоплодна бременност и да се предотвратява опасността от загуба на плода/плодовете още в

майчината утроба. Така България се нарежда сред петте държави в Европа след Великобритания, Франция, Белгия и Испания, в които нуждаещите се от подобна интервенция бременни жени ще могат да се възползват от новите възможности на съвременната фетална медицина.

Участие в събитието взе и благодарно семейство с двама петмесечни близнаци, които са преминали през успешна фетална лазерна терапия, извършена от д-р Петя Чавеева. Екипът на болницата е щастлив, че за пореден път може да предложи иновативна методика на пациентите от цялата страна.

РЕАБИЛИТИРАХА ВИДЕОИГРИТЕ

Видеоигрите могат да повишат възприемчивостта на децата към обучение, да подобрят здравето им и да помогнат за създаването на социални навици. До този извод стигнаха специалисти от Американската асоциация на психолозите. В много предишни изследвания обаче учените отбелязваха негативните ефекти от игрите, като създаване на зависимост, предизвикване на депресия и агресия, които не бива да се пренебрегват. Последното проучване не игнорира предишните, но експертите са категорични, че видеоигрите могат да укрепят редица когнитивни способности - пространствено ориентиране, логика, памет и възприятие. Компютърни игри от жанра "екшън" дори могат да подобрят някои параметри на зрението, твърдят специалистите от САЩ.

Медик Транс Асист

- Специализиран медицински транспорт от врата до врата в София, страната и чужбина

Можете да поръчате линейка с екип за пренасяне на болни на телефони: 02 49 69 000; 08 89 12 69 00, или чрез имейл: office@lineikata.bg

- медицинско осигуряване на спортни и обществени събития, тийм билдинг, "зелено училище"

aktiv

Силата на две сърца

За **ТОНУС, енергия**

Мускулна умора
Стрес

Нуждата от Магnezий нараства при:

- активно спортуващи и поява на схващания-кramпи
- тежка физическа работа
- употреба на цигари и алкохол
- бременност и кърмене
- стрес и нервно напрежение
- ритъмни нарушения на сърцето

ХРАНИТЕЛНА ДОБАВКА НА ГОДИНАТА 2014
Присъдено от Българския фармацевтичен съюз

Подкрепя за сърцето, нервната и мускулната система и здрави кости!

Queisser Немско качество и традиция от 1897 година | www.doppelherz.de | info@queisser.de

Д-р Анелия ГОЦЕВА, специалист по инфекционни болести, СБАЛИПБ "Проф. Ив. Киров", София

ЗДРАВИ ПРЕЗ ЛЯТНАТА ПОЧИВКА

развитие на симптоми на дехидратация, което да наложи дори лечение в болница.

Не бива да забравяме, че през летните месеци зачестяват чревните инфекции, които са много характерни за този сезон. Те могат да бъдат както вирусни, така и бактериални. Този факт е обусловен от струпването на много хора на определени места за почивка, което позволява лесното предаване на заразата. Личната и обществена хигиена са от особено важно значение за ограничаване на разпространението на тези инфекции. За да се предпазим, задължително е редовното и внимателно миене на ръцете със сапун, избягването на контакти с болни хора, правилното съхранение на храната, както и да не се допуска консумирането на бързо развалящи се и непа-

кетирани храни и храненето на плажа или на крак. Оттук и въпросът: **как трябва да реагираме, за да бъдат преодолени хранителните разстройства**

На първо място е спазването на хигиенни мерки. Самолекуването е неправилно. Желателно е при поява на стомашно-чревни проблеми хората да се обръщат за съвет към личния си лекар или към специалист. След преглед ще им бъдат препоръчани подходящ хранително-диетичен режим и симптоматична терапия. Рехидратацията на организма е от първостепенно значение. Също така за подобряване на състоянието на стомашно-чревния тракт и балансиране на нормалната чревна флора се препоръчва приемът на

пробиотици, чиято полза за чревното здраве е доказана. Пробиотиците от групата на лактобацилите действат в тънките и най-вече в дебелото черво като естествена екологична бариера, която противодейства на патогенните бактерии. Освен при чревни инфекции пробиотиците са препоръчителни и след проведено антибиотично лечение. Пробиотиците като полезни живи микроорганизми имат профилактично и терапевтично действие, подобрявайки вътрешния микробен баланс и подпомагайки храносмилането. Неслучайно натуралното българско кисело мляко е популярно като пробиотик, поради съдържанието в него на лактобацили в естествен вид.

Само лекар може да препоръча качествен, отговарящ на изискванията за ефективност пробиотик, в който мик-

роорганизмите са добре подбрани, от точно дефинирани щамове, жизнеспособни, достатъчно на брой и не загиват по пътя си към червата поради устойчивостта им на действието на стомашния сок. Такъв препарат е "Лакто 4 VIP", който съдържа живи лактобацили, получени чрез използването на най-съвременни високи технологии. Той поддържа нормалния баланс на чревната микрофлора и перисталтиката на червата, което го прави подходящ освен при чревни инфекции и по време и след употреба на антибиотици, които могат да нарушат равновесието на чревната микрофлора. "Лакто 4 VIP" е пробиотик с доказан клиничен ефект, подходящ за деца и възрастни, може да се използва по време на бременност и кърмене.

Слънчевите и горещи летни дни ни изпълват с оптимизъм, добро настроение, свързани са с годишната почивка или с подготовката за нея - дали на планина или на море, дали на пътешествие, емоциите са винаги положителни. Така чаканият сезон обаче може да ни поднесе и неприятни изненади като храносмилателни разстройства например. Рискът за появата им е обусловен от няколко

фактора, един от които е храната. Често в крайпътни ресторанти и заведения на плажа може да бъде предлагана негодна за консумация храна. През лятото високите температури бързо развалят най-вече хранителните продукти, съдържащи яйца и месо, което крие риск от появата на гадене, повръщане, болки в стомаха и диария. При някои възрастови групи (като децата и хората в напреднала възраст) може да настъпи бързо

Хранителна добавка

Lacto 4 VIP
Пробиотик

Капсули X 15

Четворна сила

- Lactobacillus acidophilus
- Lactobacillus rhamnosus
- Lactobacillus bulgaricus
- Streptococcus thermophilus

Живи лактобацили
Съхранява се в хладилник

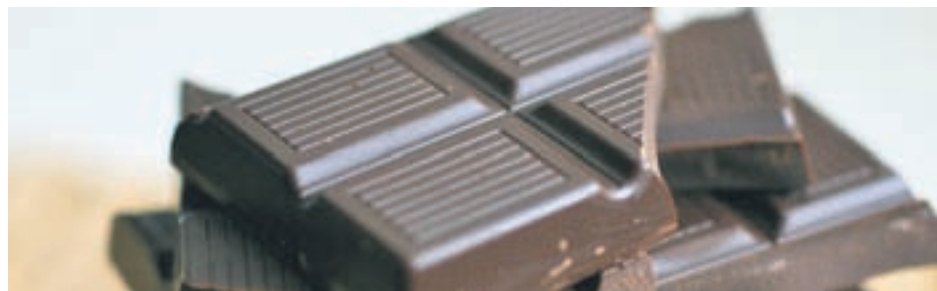

VIP - Специална формула, запазваща жизнеността на лактобацилите в киселата среда на храносмилателния тракт

ЕСОPHARM

Екофарм ЕООД, бул. "Черни връх" №14, бл. 3, 1421 София, България
Тел. 02/ 963 15 96, 963 15 97, Факс: 02/ 963 15 61

ТЪМНИЯТ ШОКОЛАД ПОМАГА НА ВЪЗРАСТНИТЕ

Често възрастните хора не могат свободно да се движат заради нарушения в кръвоснабдяването на

долните крайници. Оказва се обаче, че тъмният шоколад може да помогне. Учени от Рим провели експеримент, който

установил, че хора със заболявания на периферните артерии след употребата на шоколад могли да увеличат времето и дистанцията на придвижване. Освен това резултатът се проявил само след няколко часа. Но при млечния шоколад такъв ефект не бил констатиран.

Според специалистите в тъмния шоколад има много хранителни вещества, включително полифеноли, които помагат при атеросклероза и подобряват състоянието на кръвоносните съдове. Освен общия дискомфорт, спазмите и болките в краката, заболяванията на кръвоносните съдове повишават риска и от сърдечни пристъпи и инсулт. Затова откритието на италианските учени е особено важно и обнадяващо за възрастните хора.

Хранителна добавка за здраве и красота с екстракт от ГРЪМОТРЪН

По оригинална рецепта на Петър Димков

- Действа слабително и диуретично
- Намалява апетита, тежлото и целулита
- Оказва благоприятно влияние на обмяната на веществата
- Засилва метаболизма

Фирма "Петър Димков и КО"
адрес: гр. София
ул. "Суходолска" №143
02/928 28 77, 0888 58 79 42
www.petardimkov.com

Търсете в антеките
Дистрибутори:
"СТИНГ" АД
"Фармабион плюс" ЕООД
02/953 26 01

Доц. Мариана Маринова е детски лекар повече от 40 години, всичките преминали в Университетската детска болница и Катедрата по педиатрия на МУ. Била е директор на болницата, ръководител на Клиниката по пулмология и интензивно лечение. Има монографии и над 100 научни публикации основно в областта на детското хранене и гастроентерологията.

Доц. Маринова, къде се пропуква детското здравеопазване?

- Мое дълбоко убеждение е, че не може в една държава, в която има много проблеми от най-различно естество, такава сложна система като здравеопазването да е добре. Не може всяко ново ръководство - на министерство, на държава, на каквото и да е - да смята, че летието започва от него. Това е най-голямата грешка. Бях директор на болницата точно в най-тежките години, когато станаха първите генерални, според мен пагубни промени. Навремето, в края на 70-те, началото на 80-те, СЗО провеждаше международни курсове в България - както за лекари, така и за сестри и акушерки - това беше израз на изключително високата оценка за работата на женските и детските консултации. И те бяха първото, което развалихме. Разбира се, че е важно много пари да се вложат за оборудване на интензивни отделения, но в никакъв случай не бива да се унищожават основите на профилактиката. Да се разваля къща, за да се прави колиба.

Започвам с най-видимото и това е само върхът на айсберга. Уважавам джипитата - и там, както навсякъде, има небрежни, неподготвени, но има и изключително добри професионалисти. Но все пак, ако попитате една майка с бебе какво са я обучили за храненето на детето, някой говори ли й за закаляване... Знам, че им е трудно, но в тази професия отговорността е на първо място. Идвай деца със заболявания, свързани с неправилна оценка на физическото развитие, неверни неща се разпространяват за имунизациите. Това е голямата ми болка - няма кой да убеждава родителите, че въвеждането на имунизациите е

ИНТЕРЕСУВАТ МЕ БОЛЕСТИТЕ НА ДЕТЕТО, НО И ЛИЧНОСТТА МУ

● С доц. Мариана Маринова разговаря Галина Спасова

най-голямото постижение на медицината за всички времена.

Единственото хубаво в направената промяна е, че с направлението за консултация родителите могат да си избират лекаря, който да лекува тяхното дете.

- Но направлението удължават пътя до педиатъра.

- В повечето страни, включително и в САЩ, личният лекар на децата до 16 години задължително е педиатър. Недофинансирането тук е голям проблем. По радиото един господин каза, че всички държавни и частни болници имат договор с НЗОК. Само че по един начин се гледа на държавната болница, по друг - на частната. Никога не сме си позволявали да изпишем недоизлекуван болен, ако му е изтекла клиничната пътека, и това е една част от загубите. Докато в частна болница, щом свърши пътеката - довиждаме.

- Какво от наученото на теория от Вашите учители собственият Ви опит потвърди?

- Първото нещо - който не обича децата, не бива да става педиатър, колкото и добър професионалист да е. Другото правило - на първо мяс-

Това е голямата ми болка - няма кой да убеждава родителите, че въвеждането на имунизациите е най-голямото постижение на медицината за всички времена

то винаги трябва да бъде пациентът, това, от което той има нужда. Трето - тежкото обучение в медицината продължава цял живот. След като влезеш в практиката, не бива да смяташ, че всичко си научил.

- Отстрани погледнато, да лекуваш мъничките същества е стъписващо отговорно.

- Много деликатна е материята, с която работим. Лошото е, че децата много бързо се влошават. А хубавото е, че много бързо се подобряват. Родителите имат права и вече си ги знаят, повечето от тях. Обаче за съжаление една част си забравят отговорностите. Не може за всичко да виниш училището, не може за всичко да виниш лекаря.

Родителите често пропускат ангажимента да създадат на детето

навици, да го приучат към здравословен начин на живот. Аз нямам нищо против добавките, но не може да замениш (масово се среща!) плодове и зеленчуците с хранителни добавки. Как ще се храни детето, какъв ще е бъдещият му живот, какво отношение към света ще има е грижа на родителите. Кой и колко чете приказки на децата? А психолозите казват, че е много важно, така се градят критерии за добро и за лошо. Мен не ме интересуват само болестите на детето, мен ме интересува и личността му.

- Драматичното професионално изпитание?

- Беше преди няколко години. Смятах, че в педиатрията вече съм видяла всичко. Докато едно 12-годишно дете не получи инфаркт. Беше много необичайна клиничната картина, но като видях кардиограмата, ми прилоша. Преведохме го в НКБ и се оказа, че в разклонението на едната коронарна артерия има огромен тромб. Разказвам го спокойно, но през тези час и половина-два беше истинска драма. А иначе критичните ситуации са били много. Но трябва да се помнят изводите от тежките ситуации - и това също дължа на моята учителка проф. Бакалова.

- Помним времето, когато лекарят разполагаше единствено със слушалка. Все по-свършената апаратура промени ли коренно нещата?

- Подобрява ги, но стигаме до изключително важното - квалификацията на лекарите. Порано проблем беше недостигът на апаратура и лекарства, сега се явява и въпросът с кадрите. Някой трябва да помисли за това. Има специалности, които стават нежелани, включително и педиатрията. Не обичам да говоря за пари, но младите това ги интересува и не мога да ги обвиня. Недобре платена, много тежка е педиатрията и след десет години не виждам какво ще ста-

не при липса на кандидати за специализация. Да ви кажа ли колко от лекарите в нашата болница са заминали да работят в чужбина? Учи тук, специализира тук, обучава се практически. Ти си получил нещо и дължиш нещо. Обучението по медицина е много скъпо. Трябва да работиш известно време, пет години да рече, или да платиш това, което е дадено за теб. Не можем да осигуряваме кадри за Германия, Франция, Холандия. Скоро оставаме и без медицински сестри.

- С какво, обобщено казано, в грижата за децата майките, родителите не се справят добре при цялото изобилие от информация?

- Няма кой да ги научи как да бъдат майки, как да се погрижат за бъдещето на детето си още много преди бременността. Пушенето, алкохолът, храненето, консервантите... огромна, за мен болна тема. Много е важно майката и бащата да са здрави, но не две седмици преди бременността, а да са водили здравословен начин на живот. Второто - грижите за детето започват от първия ден на бременността. Сега, разбира се, има училища за родители, което е добре, само че са много различни. Някои са платени, което не бива да е така, това е профилактика. Никой не подготвя младите хора как да бъдат родители.

Ние сме имали много тревоги с двегодишно дете, което постъпва няколко пъти с пристъпи на астма, а майката пуши. Другото - родителите трябва да знаят, че все пак детето е тяхна отговорност, а не тяхна собственост. Психолозите и педагозите имат много голямо място.

Аз съм фен на интернет, но знаете ли какви бели стават! Там може всеки да напише всичко от името на когото си иска. Нямам време да чета сайтовете за майки, въпреки че в един от тях безвъзмездно давах съвети в рамките на 6 месеца, повече не мо-

жах да издържа, защото въпросите бяха десетки. Но майки са ми казвали, че някой от мое име пише глупости. Човек трябва да може да прецени на кое ще върва и на кое не. А когато се окуражават родителите сами да лекуват децата си, това може да се окаже бедствие. Пак опираме до баланса. Другото лошо нещо, което се отнася не само за моето поколение, а и за две след мен - ние сме живели в свят, в който ни е определено: това да, това не. Не сме научени да се ориентираме, да правим избор и сами да носим отговорност за това. И ако ме питате как да стане, нямам отговор.

- Какво се промени вътре в лекарското съсловие през последните 2-3 десетилетия?

- Някога всеки, който успееше да влезе медицина, го приемаше като чест. Всеки, който избираше педиатрията, го желаше истински. Малко идеализъм изчезна. Той също трябва да има граници, защото иначе става химера. Нужно е да бъде човек реалист, но един лекар не можеш да го притискаш отвсякъде, независимо от специалността. Когато работи на няколко места, за да може да си гледа семейството, той ще чете, ако има вътрешната потребност, но не достатъчно, както ако имаше спокойствие и време за самоподготовка.

Надежда ми дава това, че все пак има хора, около 40-годишни, добре подготвени, които са имали възможност да отидат на друго място, а остават тук, работят както трябва и имат хъс да обучават следващите. Ето в това ядро, което не е толкова многобройно, в него ми е надеждата. Даже един ми каза - аз знам тази държава колко е направила за мен.

Страната ни е много хубава, държавата не толкова. Това е мисията на нашето поколение - няма кой друг да дойде да ни оправи.

РОДЕНИТЕ ПРЕЗ ЗИМАТА - ПО-ЧЕСТО С ШИЗОФРЕНИЯ

Учени от САЩ работят с наши медици, за да проучват генетичните фактори на заболяването

Илияна АНГЕЛОВА

Каква е връзката между мозъчното развитие на плода в утробата и проявата на болестта шизофрения години по-късно? Отговора на този въпрос ще търсят съвместно специалисти от Института за мозъчно развитие "Лиър" в Ричмонд, щата Вирджиния, и учени от МУ - София. Международните екипи ще работят заедно от дистанция, уточни за credoweb.bg Том Хайг от "Лиър".

Инициативата за сътрудничеството с България е на д-р Владимир Владимиров от Института "Вирджиния" за психиатрична и поведенческа генетика, който от 15 г. работи в

САЩ. "Една от целите на екипната работа ще бъде да се проучи как различни фактори по време на феталното развитие могат да окажат влияние за заболявания в зряла възраст. Това е критичният момент, когато се оформя мозъкът, и всякакви фактори, които могат да повлияят през втория и третия триместър, може да допринесат по-късно за отключване на различни заболявания. Вече има научни доказателства в тази посока, свързани със заболявания като шизофрения, биполарно разстройство и аутизъм", казва доц. Радка Кънева от Центъра по молекулярна медицина на МУ София.

Трудно е да се каже кое доминира за възникването на тези пси-

Доц. Радка Кънева показва образци на пациенти с шизофрения на гостите от САЩ г-р Владимиров (вляво) и Том Хайг

хични заболявания - гените или влияния на фактори на околната среда. "Вероятно 50-60% са от наследствеността. Вече са идентифицирани над 100 гени, които участват. Много важно е обаче и влиянието на околната среда. Неслучайно тези заболявания се наричат комплексни. Имаме

много гени с малък ефект, а комбинацията от тях води до възникването им. Всъщност всеки от нас носи част от тези гени. Но тъй като те не са в подходящата комбинация или количество, не се стига до заболяване", коментира д-р Владимиров.

Освен това дори да имаме всички тези ге-

ни, околната среда има голямо влияние. Епигенетичните промени играят много важна роля. Под това разбираме промени, които са унаследявани, но не са закодирани в ДНК, допълватой. Това са промени в експресията на самите гени, уточнява доц. Кънева. Събития в живота на човека - загуба на близък, много силен стрес, могат да изиграят ролята на епигенетичен фактор, който допринася при човек, който е предразположен към това заболяване, да го изяви.

Особено внимание заслужава самата бременност. Има подозрение, хипотези, че вирус по време на бременност се свързват с по-висока честота на шизофрения. Има и други данни за влияние на определени лекарства, вредности, усложненията по време на бре-

менност и раждане, само че засега не е добре изучено как по-нататък повлияват мозъка на новороденото. Има наблюдения, че сред деца, износени главно през есента или зимата, шизофрениите се срещат с по-голяма честота.

Гените са много, но с малък ефект поотделно, затова е много трудно да се дефинират процесите. По целия свят учените вече събират генетични образци от пациенти с шизофрения. Благодарение на тези проучвания в световен мащаб с участието и на колектив от България - екипът на проф. Вихра Миланова, са установени известни над 100 локуса и гени, които се свързват с развитието на шизофрения, посочи д-р Владимиров. Това изследване е едно от най-големите в света. То обхваща 60 000 души - половината са пациенти, а другата половина - контролна група от здрави хора.

Още за новостите в диагностиката и лечението на шизофрениите четете в credoweb.bg.

Доц. Андрей ГАЛЕВ

Бактериалните менингити са инфекциозни заболявания, представляващи сериозна заплаха за живота и здравето. Засягат предимно децата, възникват внезапно, развиват се бързо и често завършват летално. При 25% от възстановилите се остават тежки последици, като трайни мозъчни увреждания, умствено изоставане, глухота и други.

Менингококовият менингит е сериозна, потенциално фатална

РИСКЪТ ОТ ТРАЙНИ УВРЕЖДАНИЯ ПРИ МЕНИНГОКОКОВ МЕНИНГИТ Е ВИСОК

бактериална инфекция, причиняваща възпаление на обвивките на главния и гръбначния мозък. Причинява се от грам-отрицателни диплококи (менингококи). Те се делят на типове (сегроупи), от които пет (А, В, С, W-135 и Y) са сред най-честите причинители на менингит. Разпространяват се при кашляне, кихане и при близък контакт. Заболяването се среща по целия свят под формата на спорадични случаи или епидемии.

Менингококовият менингит е спешно състояние и лечението трябва да започне възможно най-бързо. Ранните симптоми са повишена температура, силно главоболие, скованост на врата, обрив, повръщане и отпуснатост и могат да наподобяват симптомите на грип. Тъй като болестта

се развива бързо, обикновено в рамките на 12 часа, трябва незабавно да се потърси медицинска помощ, ако са налице два или повече от тези симптоми. Има сериозен риск от трайни увреждания и дори смърт, особено ако се развие септицемия. Дори при адекватно лечение смъртността достига 10%.

Менингококите от сегроупи А, В и С причиняват преобладаващия брой случаи по света и са отговорни за повечето отделни случаи и епидемии в Европа, Северна и Южна Америка. Има връзка между климата и развитието на епидемични взривове от менингоков менингит - в страните с умерен климат епидемиите се развиват през зимата и пролетта, докато в страните с тропически климат - през

сухия сезон.

Кои са най-застрашени?

Пътуващи в рискови или ендемични региони, бебета, малки деца и тийнейджъри между 15 и 19 г. са с повишен риск от заразяване. Независимо от възможността всеки индивид да влезе в контакт с менингококи има и други фактори - активно и пасивно тютюнопушене, често посещаване на барове и прекомерна консумация на алкохол, които повишават риска от заболяването. С повишен риск от инфекция са и пациенти с белебодни заболявания, с нарушен имунитет.

Възможностите за превенция на менингоков менингит са няколко: добра лична хигиена и избягване на близък контакт с много хора. Единственото реално, достъпно и ефек-

тивно средство за профилактика е имунизацията. Според последните промени в съответната наредба от 2012 г. имунизацията срещу менингококови инфекции с конюгирана ваксина срещу сегроупи А, С, W-135 и Y на лица на възраст на и над 12 месеца се препоръчва при заминаване за държава, намиращи се в африканския "менингитен пояс", за страни, за които има данни за настояща или предишна епидемична активност, за Мека, Саудитска Арабия, по време на годишното поклонничество, за страни, в които има изискване за имунизация с менингококова ваксина за студенти, на които предстои обучение, и при възникване на епидемични взривове, причинени от менингококи от сегроупа А, С, W-135 или Y.

От месец април 2012 г. в България е разрешена за използване и квадрилигентна конюгирана ваксина. Тя е показана за активна имунизация срещу заболявания, причинявани от Neisseria meningitidis групи А, С, W-135 и Y, при лица на възраст на и над 12 месеца. В комбинация с друга разрешена за използване в Европа ваксина срещу Neisseria meningitidis група В тя открива нови възможности в профилактиката на инвазивните менингококови заболявания в България.

Авторът доц. Андрей Галев е началник на Центъра по превантивна медицина на ВМА. Пълния текст за менингококовите менингити можете да прочетете в профила му в credoweb.bg.

В CREDOWEB ОТКРИВАТЕ СПЕЦИАЛИСТ И ЛЕЧЕБНО ЗАВЕДЕНИЕ С НЯКОЛКО КЛИКА

До специалистите и лечебните заведения в CredoWeb можете да стигнете по няколко начина - чрез Google, чрез вътрешните търсачки на социалната мрежа или чрез публикация, коментар от съответния профил. Намирането на специалист и лечебно заведение в CredoWeb става бързо и лесно. Платформата разполага с две отделни търсачки: "Търсене на медицински специалист" и "Търсене на лечебно заведение". Те са разположени в хоризонталното меню (синя лента) и излизат на всяка вътрешна страница в CredoWeb.

През тях могат да бъдат открити всички лекари и болници, които имат профил в системата. За да използвате тези две опции, дори не е нужно да сте регистриран потребител в системата. Достъпът до търсачките в социалната мрежа за здраве CredoWeb е отворен за всеки, който иска просто да разгледа.

Как да търсим

Търсачките за специалисти и лечебни заведения са достъпни още на първата страница на CredoWeb. Може да се търси и без регистрация

медицински специалист?

Тази търсачка дава възможност да разгледате списък от всички регистрирани лекари по:

- специалност
- населено място
- лечебно заведение
- конкретно име

Как да търсим лечебно заведение?

Тази търсачка дава

възможност да разгледате списък от всички лечебни заведения:

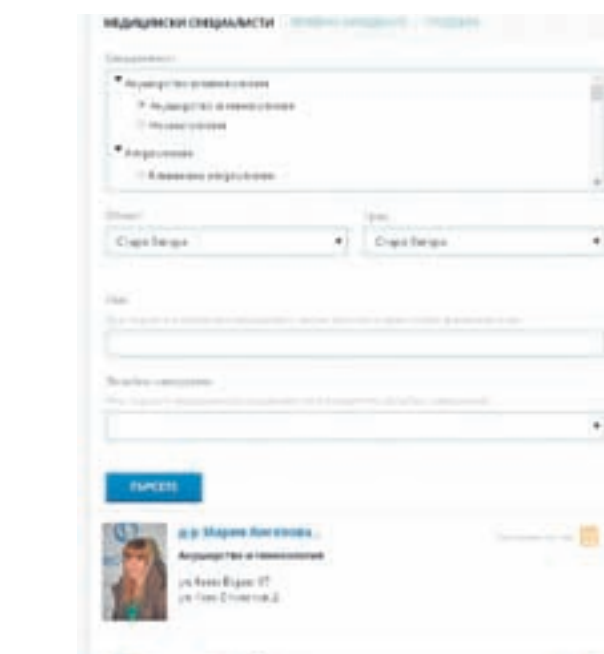
- специализирани в определена медицинска дейност
- намиращи се в определена географска област или град
- конкретен медицински център или болница

По принцип можете да стигнете до профила на лекаря чрез този на лечебното заведение,

където той работи. Обратното също важи - чрез болницата, клиниката, медицинския център стигате до съответния специалист. Двата вида профили са свързани.

Как да се свържем с избран лекар или лечебно заведение?

Ако вече сте открили необходимия специа-

Ако търсите лекари от определена специалност, избирате я от падащото меню. Може да уточните и населеното място. Ако то не се показва, означава, че в него няма регистрирани в CredoWeb лекари (може да се случи за по-малките населени места)

лист или болница и искате да зададете уточняващ въпрос или да запишете час за преглед в онлайн графика (ако лекарят го е активирал), задължително трябва да се регистрирате в CredoWeb. Условието за регистрация важи и когато искате да следвате, харесвате или коменти-

рате даден профил в платформата. Гост-потребителите в CredoWeb могат само да търсят, четат и разглеждат свободното (за немедицински специалисти) съдържание и профили, но не и да общуват с останалите потребители в социалната мрежа за здраве.

Дори контролираните водни басейни крият замърсители, които могат да възпалят ушните канали, предупреждава доц. Александър Вълков, началник на Клиника по УНГ болести в плевенската УМБАЛ "Д-р Г. Спрански"

В търсене на спасение от летните горещини много хора избират прохладата на морето и водните басейни. Тези естествени и изкуствени водоими обаче крият опасност от разпространение на някои заболявания, предупреждава специалистът по УНГ доц. Александър Вълков.

"При нас в клиниката постоянно идват хора, които са били на басейн

НА МОРЕ ИЛИ НА БАСЕЙН - ПАЗЕТЕ СЕ ОТ УШНИ ИНФЕКЦИИ!

Още за опасностите през ваканцията четете в профила на Клиника по УНГ болести към УМБАЛ "Д-р Г. Спрански" в CredoWeb

през деня, вечерта започнали болки в ухото, а на сутринта вече не могат да си отворят устата", разказва доц. Вълков.

До това възпаление на каналчето на ухото се стига, защото водата е преносител на много зарази. Дори в басейните, колкото и да са обра-

ботени и пречистени, има много замърсители. Когато те попаднат в ушния канал, където е топло и влажно, се размножават бързо, обяснява специалистът. За възпалението на ухото допринасял и неприятният навик на хората, когато излизат от водата, да почистват ушите си с пръст.

"Това, както и ползването на тампони за уши, е много вредно и може да нарани допълнително каналчето и кожата. Така всички тези бактерии, които са били в басейна, навлизат лесно под кожата и се получава т.нар. външен отит. Той е съпроводен

с болка, а при децата често с температура и увеличени лимфни възли по шията", казва доц. Вълков.

По думите му външните отити са само едната страна на неприятните изненади, които могат да ни поднесат водните басейни. Водата е благоприятна среда и за развитието на гъбички, които са навсякъде около нас.

"Когато има топла и влажна среда, каквато е външният слухов проход, от честото мокрене гъбичките започват да се размножават - обяснява специалистът по УНГ. - Появява се сърбеж, заглъхване на ухо-

то, болка, а колкото повече използваме тампони, за да почистваме и чешем, толкова повече вкарваме възпалението навътре. Така на основата на гъбичките се развива допълнително възпаление на външния слухов проход."

Друг съществен риск за здравето, криещ се във водните басейни, според доц. Вълков са препаратите за дезинфекция и хлориране, тъй като много хора са алергични към тези химикали. Те могат да предизвикат зачервяване и парене в очите, носоглътката и външните слухови проходи.

НЕ ОСТАВЯЙТЕ БЕЗ ВНИМАНИЕ ДОРИ ЛЕКИ НАРУШЕНИЯ НА ПАМЕТТА!

Всички са чували за болестта на Алцхаймер и за други проблеми с мозъка, които поразяват основно третата възраст. Но малко хора са запознати с така нареченото леко когнитивно (мисловно) нарушение, което се среща често. А още по-разпространени са нарушенията на паметта, вниманието и работоспособността от функционален тип вследствие на претовареност, преумора, стрес и нездравословен живот.

Леко когнитивно разстройство причинява бегло, но забележимо и измеримо влошаване на паметта и/или другите способности за

мислене, известни също като познавателни способности. Тези промени са достатъчно сериозни, за да бъдат забелязани от близките хора, но обикновено не са толкова драстични, за да попречат на обичайните всекидневни дейности. Проблемът е, че, оставени без навременна диагностика и лечение, пациентите с такова нарушение са с повишен риск от по-нататъшно влошаване на състоянието.

Симптоми

При различните пациенти се засягат различни мозъчни функции. При едни повече е нарушена паметта, а при други - способностите за осмисляне, подреждане и решаване на проблеми. Съществува и смесена форма, при

която са засегнати всички сфери на висшата нервна дейност. Когато страда паметта, човек може да започне да забравя важна информация, която по-рано би си спомнил лесно, като насрочени срещи, разговори или скорошни събития. Другият тип нарушение се проявява с проблеми при способността да се вземат рационални решения, да се преценява времето или последователността на стъпките, необходими за завършване на сложна задача, или визуални възприятия.

Диагноза

По отношение на функционалните разстройства всеки може сам да прецени, че "в главата му е настъпила пълна каша" и трудно се справя със задължения-

та си. Обикновено паметта при младите и на средна възраст хора изневерява заради стреса, преумората и недобрия и недостатъчен сън, а при пациентите в пенсионна възраст могат да се търсят и по-сериозни причини. В момента не съществуват тестове или процедури, които да демонстрират категорично, че даден човек има леко когнитивно увреждане или функционално нарушение на висшата нервна дейност.

Но опитен специалист може да установи проблема чрез преценка на медицинската история на пациента, настоящите симптоми, предишни заболявания и други медицински състояния, както и чрез анализиране на заболяванията в предишните поколения на семейството. Лекарят може да назначи различни лабораторни и визуални изследвания, които да му помогнат в оформянето на становище.

Лечение

Леко когнитивно нарушение увеличава

риска от развиване на по-сериозни проблеми на по-късен етап, но някои пациенти никога не се влошават. Други показват резултати, с които се връщат обратно към нормалното състояние за тяхната възраст и образование.

Лекарствата, одобрени за лечение на симптомите на сериозните деменции, не са показали някаква полза за предотвратяване на задълбочаването на лекото когнитивно разстройство.

При всички форми на функционални мозъчни нарушения и леко когнитивно разстройство се препоръчват следните стъпки:

- Редовни физически упражнения според възрастта и конкретното състояние за подобряване дейността на сърцето и кръвоносните съдове, включително тези, които захранват мозъка;
- Участие в дейности, които стимулират работата на ума и ангажират социално - те могат да помогнат за поддържането на

мозъчната функция;

- Навременен установяване и контрол на сърдечносъдовите рискови фактори - наднормено тегло, обездвижване, нездравословно хранене, хипертония, диабет, висок холестерол;

- Прием на препарати, съдържащи вещества с доказано невропротективно влияние. На българския аптечен пазар вече се продава хранителна добавка - Мемостор, съдържаща ефективна комбинация от ключови компоненти - уридин, цинтидин, глутамин, желязо и пантотенова киселина, за които е клинично доказано, че подпомагат мозъчната функция.

Те подобряват първината на ума, познавателната функция и умствената дейност, включително концентрация, учене, памет и разсъждение. Влияят благоприятно на вниманието, обучението и възстановяването на паметта. Освен това забавят процесите на стареене на мозъка, премахват последиците от прекомерно умствено натоварване и стрес. Продуктът Мемостор е подходящ и при по-млади пациенти, които имат нарушения в когнитивните функции вследствие усилен умствен труд и стрес. Поради специфичния си състав продуктът е от полза и при различни нарушения на стареещия мозък. (ЖД)

Хранителна добавка

За допълнителна памет - Memostore

...Когато мислите идват по-бавно, паметта е неуслужлива а концентрацията - недостатъчна...

Съдържа ефективна комбинация от ключови компоненти, които подпомагат функционирането на мозъка и забавят процесите на стареене

KALORY EMERGENCY 1000

2 таблетки блокират усвояването на 1002 kcal

Наднорменото тегло е сериозен проблем за милиони хора от цял свят. То е свързано с повишеното абсорбиране от организма на въглехидрати, мазнини и протеини.

Проведените многогодишни изследвания с цел намиране на средство за намаляване абсорбцията на въглехидрати и мазнини и ограничаване приемането на калории доказаха, че с KALORY EMERGENCY 1000 това е възможно.

Лабораторните тестове, направени в отдела по медицинска наука и технологии в Торино, показаха, че по време на едно хранене може да се избегне поглъщането на повече от 1000 калории.

КАКВО Е KALORY EMERGENCY 1000?

KALORY EMERGENCY 1000 е хранителна добавка, която намалява броя на калориите, приети чрез храната, благодарение на наличието на две основни съставки:

ФАЗЕОЛАМИН (извлечен от бобови шушулки), който чрез потискане на алфа-амилазата, ограничава абсорбцията на въглехидратите, и

НОПАЛ (извлечен от опунция), който потиска абсорбцията на мазнините. KALORY EMERGENCY 1000 съдържа още:

Хром никотинат и смес от аминокиселини (L-Valin, L-Tirosin, L-Prolin), които подобряват активността на фазеоламина и нопала, а също така и етерично масло от копър (Foeniculum vulgare), което премахва подуването на корема и чувството на тежест.

Кой трябва да приема KALORY EMERGENCY 1000?

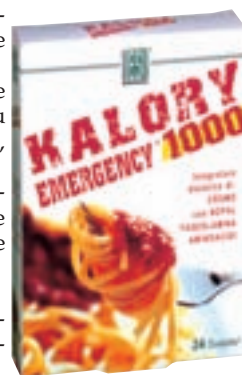
Всички, които имат проблеми с наднормено тегло или са подложени на режим на отслабване, могат да използват KALORY EMERGENCY 1000.

Кога трябва да се приема KALORY EMERGENCY 1000?

Използването на KALORY EMERGENCY 1000 се оказва особено полезно преди обилно хранене или преди основното хранене всеки ден.

1 таблетка предотвратява усвояването на 501 Kcal, а

2 таблетки предотвратяват усвояването на 1002 Kcal.

За да ви носи работата радост и удовлетворение, а не умора и болести, не е достатъчно да ви гоняга. Трябва да умеете още добре да организирате мястото, на което прекарвате по осем часа, и да спазвате някои простички правила.

Трудът в офиса не може да се сравни с този в мините или на полето, но според специалистите прекарването часове наред в уютното кресло също може да нанесе сериозни щети върху организма ви, не по-малки от физическото натоварване.

Да намалим вредите

за зрението

Започваме от компютъра. Ако непрекъснато се взираме в монитора, даже да е от най-ново поколение, и не си даваме периодично почивка, подлагате на риск не само зрението си. Ще пострада и фигурата ви - хиподинамията води до затлъстяване. Под заплахата са и органите в малкия таз - задържането на кръвта в долната част на тялото може да причини гинекологични проблеми. Възможно е да постра-

да и дихателната система, защото въздухът около работещия компютър е прекалено сух.

За щастие не е трудно да бъдат намалени потенциалните вреди от работата в офиса.

Очите ви ще се уморяват по-малко, ако монитърът е отдалечен на 50-60 см, а центърът на екрана е разположен точно пред тях. Когато е поставен отстрана, това ще навреди не само на зрението ви, но и на гръбначния ви стълб.

Поставете работния си стол така, че прозорецът да е отстрана. Светлината, падаща директно върху монитора, изморява очите и влошава зрението.

Избягвайте многоцветието. Използвайте не повече от три цвята. Най-комфортен за очите е гълбовосиният или зелено-жълтият фон на екрана.

На всеки час трябва да се прави гимнастика на очите. Ако имате

СЕДЯЩАТА РАБОТА СЪСИГНАВА ЗДРАВЕТО

усещането за пясъчинки в очите (това състояние е популярно като синдром на сухите очи), обърнете се за помощ към офталмолог.

Влагата прави средата

по-здравословна

Вредният прах няма

да влезе в белите ви дробове, ако преди или след работа избършете монитора със специална влажна салфетка. Не забравяйте, че редовното почистване с влажна кърпа на работното място препятства нарастването на потенциала на електроста-

тичното поле. Отдавна е известно, че статичното електричество не е приятел на здравето. Клавиатурата пък е развъдник на микроби, затова не я пропускайте.

Аквариумът също може да помогне, за да повишите влажността

на въздуха. Ако не обичате риби, сложете ваза с вода на бюрото (най-добре с кръгла форма) или няколко кактуса. Това са изпитани средства за борба със сухия въздух и статичното електричество. Проветрявайте често!

Движението е безценно

Най-много обаче от седящата работа страда опорно-двигателният апарат. Доказано е, че хиподинамията е най-опасният фактор от всички, които предизвикват преждевременно стареене на гръбнака. За да избегнете или отдалечите във времето появата на остеохондроза, снабдете се с правилните офисни мебели. На пазара отдавна се предлагат специални анатомични кресла за работа пред компютър. Не по-малко важна е правилната поза. Периодично правете кратка гимнастика. Ако не можете да си я позволите, просто ставайте по-често от стола и се протегайте, вдигайки ръцете си нагоре. Периодичната разходка из стаята или коридора също помага. (ЖД)

От хилядолетния опит на Аюрведа

Отново се движих!

NeOx

Неокс крем е комбинация от 5 оптимално подобрени природни съставки за бърз и продължителен обезболяващ ефект.

При болки в ставите и мускулите.

Подходящ е за приложение при:

- артроза болест
- хронични травми на опорно-двигателния апарат
- болестни мускулни спазми и разтежения

Талон за отстъпка в аптеки *Марешки*

Неокс крем - 5.28 лв 4.22 лв

Промоцията важи от 07.07. до 31.07.14

ПЛАСТИРИ ВМЕСТО ХАПЧЕ ПРИ ТЕМПЕРАТУРА, ОБЛЕКЧЕНИЕ ПРИ МИГРЕНА И ОТОК

Медицинските пластири със специален гел - **KOOL PATCH**, могат бързо да охладят челцето на всяко дете, пламнало от високата температура. Изключително са подходящи при много неприятните фебрилни състояния при пеленачета, за всяко бебе. Те са много лесно, ефективно и практично решение за облекчаване на всички симптоми, свързани с тази проява на различни болести.

Фебрилните състояния са много честни при малките деца и понижаването на телесната температура е особено важно, особено при деца под 3 години.

Високата температура обаче в много случаи се оказва тежък за преодоляване и сериозно усложняващ състоянието проблем и при много възрастни хора. Решението и тук може да дадат пластирите **KOOL PATCH**.

Те са чудесно помощно средство за справяне и с неразположението и отока след имунизация. Тогава е препоръчително пластирът да се постави два часа по-рано на мястото, където ще се направи инжекцията.

Охлаждащите лепенки със специален гел имат много добър облекчаващ и релаксиращ ефект и при главоболие, мигрена, зъбобол,

изкълчвания, пренапрежение, локални слънчеви изгаряния и прегрявания, махмурлук, отоци, навяхвания на мускули и стави.

Имат свойството да намалят и страданията при гагене, причинени от грип, сутрешно гагене при бременност или странични ефекти от химиотерапия. Също така могат да помогнат на дамите по-лесно да понесат топлинните вълни и потенето при сим-

томите на менопаузата. Страдащите от безсъние също намират тези пластири за облекчаващи.

Тайната на лепенките **KOOL Patch** е в гела им, съдържащ над 70% дестилирана вода, глицерин и ментол, който е напълно безвреден. Глицеринът задържа водната маса върху лепенката, тя поема топлината от кожата и водата бавно се изпарява. Продължителният охлаждащ ефект пък се дължи на свойствата на ментола. Гелът има добър контакт с кожата благодарение на това, че е покрит с дишаща хидрофилна марля от нетъкан текстил. Пластирите се предлагат отскоро в още един вариант - **KOOL Patch MIX**, с аромат на мента, екзотичния плод пау-пау и на бонбони, и са особено подходящи за деца.

ПАНИИКАТА НЕ ПОМАГА ПРИ РАК

През последните години все по-често се чуват коментари, че има "епидемия от рак", че "Всеки втори е болен", че накъдето и да се обърнеш, ще се срещнеш с история за това заболяване. Факт е, че обективно има увеличение на случаите на някои от злокачествените заболявания, но в никакъв случай не може да се говори за някакво мистично наказание над българите или за внезапно връхлитаща болест, от която спасението е само цъкване с език и чукане на гърво.

Проблемите в стройна система за превенция и профилактика в родното здравеопазване. Тази липса в голям процент от случаите е фатално съчетана

с невежество, безразличие и липса на каквото и да е внимание към здравето от страна на самите хора. Мнозинството от онкоболните попадат при лекар заради болки или драстично разгърнати симптоми в стадия на метастазирал тумор. Това е водещата причина да ни се струва, че ракът е равносилен на смърт. Да, в последните стадии е така, но при навременно установяване и адекватно лечение е възможно не само дългосрочно преживяване, но и дефинитивно излекуване. Затова първата

стъпка е внимание и грижа към собственото здраве, без да чакаме нещо да ни заболи.

Отдавна медицинската статистика е установила кои са най-честите злокачествени заболявания при мъжете и жените. Мнозинството от тях в началото са успешно лечими.

Вярно е, че има и по-тежки диагнози, при които все още медицината е в дълг към хората. Става въпрос за рака на панкреаса, първичните тумори на белия дроб, някои тумори на нервната система. Те обективно се откриват

трудно и късно не само у нас, но и по света. Но по отношение на рака на гърдата, на маточната шийка и на матката, на простатата, на дебелото черво, на ларинкса, на щитовидната жлеза, левкемиите и лимфомите, меланомата има драстичен напредък в лечението. Но отново със забележката - когато се установят навреме. А за тези локализации това е напълно възможно, стига човек да е отговорен към себе си.

съмнение - консултация с хирург.

При двата пола:

1. Профилактична колоноскопия след 50-годишна възраст след консултация с гастроентеролог. При установяване на полипи и други изменения лекарят ще определи кога да е следващото изследване. Ранно откриване на рак на дебелото черво дава шанс за пълно излекуване.

2. Редовна ехография на коремните органи - черен дроб, панкреас, далак, бъбреци, пикочен мехур, простата, матка, яйчници - в периодичност по преценка на лекаря.

3. Ехография на щитовидната жлеза поне веднъж на 5 години.

4. Изследване веднъж годишно на пълна кръвна картина, утайка, С-реактивен протеин, общ белтък, алфа амилаза. При неясна причина за изменения в показателите непременно състоянието да се проследява периодично, докато не се установи първоизточникът на проблема.

Съмнителни симптоми, които трябва задължително да се консултират с лекар:

- Постоянна бледост;
- Редукция на теллото при запазен стил на хранене;
- Продължителна непродуктивна кашлица или наличие на кръвави храчки; постоянно чувство на недостиг на въздух;
- Необичайно отвращение от храна, трайна загуба на апетит;
- Кървене при уриниране, при дефекация, черни изпражнения, редуване на запек и диария;
- Кървене при жените извън менструация или след менопаузата;
- Оипване на бучки по тялото, трайно уголемени лимфни възли;
- Продължителна необичайна умора, промяна в тургора и цвета на кожата. (ЖД)

Каква профилактика да правят жените:

1. Редовен преглед при гинеколог с цитонамазка - след началото на активен полов живот. Ако не се установят проблеми, това се прави веднъж годишно. В другите случаи лекарят определя периодичността, но тя трябва стриктно да се спазва.

2. Ехографски преглед и палпация на гърдите при всички жени след 30-годишна възраст - всяка година. По преценка на лекаря може да се назначи и рентгеново изследване - мамография.

3. Ехографски преглед на органите на малкия таз. След първия преглед лекарят ще определи кога да бъде следващата контрола.

4. При всяко необичайно кървене или друга секреция от половите органи, както и при оипване на бучки в гърдите или ниско в корема трябва да се направи консултация с лекар.

Профилактика при мъжете:

1. Проверка на простатата след 50-годишна възраст. Включва изследване на простатно специфичен антиген (PSA) и палпация на жлезата от уролог. При насочване от негова страна се прави ехограф или друго образно изследване (скенер).

2. Редовна проверка за бучки и деформация на тестисите и при

Paracetamol Ecopharm

Парацетамол

Добрият избор на парацетамол!

- При повишена температура
- При простуда и грип
- При болка от различен произход

Лекарствен продукт без лекарско предписание за възрастни и деца над 6 години. Съдържа парацетамол. Преди употреба прочетете листовката.

ЕКОФАРМ ЕООД, 1421 София, бул. "Черни Върх" 14, бл. 3, тел.: 02/963 15 96; 02/963 15 97

Вярно ли е твърдението, че има хора, които дебелеят, а почти не приемат храна? Каква е ролята на ендокринните фактори за наднорменото тегло и безпомощни ли сме пред тях? На въпросите ни отговаря д-р Красимира Димитрова, ендокринолог в болница "Софиямег".

Какво представлява затлъстяването? Прием на повече енергия, отколкото се изразходва, а излишното количество се натрупва като мазнина. Определянето на наднорменото тегло и затлъстяването става с индекса на телесната маса. Първа степен на затлъстяване е до 35, между 35 и 40 е втора степен и над 40 индекс на телесна маса вече е трета степен на затлъстяване. Освен това измерваме и талията на пациентите - нормата е 94 см за мъжете и 80

ВИНОВНА ЛИ Е ЩИТОВИДНАТА ЖЛЕЗА ЗА ЗАТЪЛЪСТЯВАНЕТО?

Д-р Красимира Димитрова

см за жените. Значение има също и съотношението талия-ханш. Трябва да се знае, че като причина за затлъстяване ендокринните проблеми заемат малък процент, може би около 5 до 7 на сто. Но когато има ендокринно заболяване, каквато и диета и режим на физическа

активност да спазват пациентите, няма как да се нормализира теглото. Така че ендокринното нарушение трябва да се търси активно.

Една от най-честите причини, особено при жените над 50-годишна възраст, а вече и при все по-млади, това е намалената функция на щитовидната жлеза. Установяването на това заболяване става, като се изследват щитовидни хормони и щитовидни антитела и с ехография. Лечението е заместително, назначава се от ендокринолог, следят се щитовидните хормони, променя се схемата. Целта е нормализирането на функцията на щитовидната жлеза, което води

съответно до редукция на теглото при спазване на диетичен и двигателен режим.

Разбира се, най-висок е процентът на затлъстяване, предизвикано от свръххранене. Затлъстяването е тревожно широко разпространено в детската възраст. Причината е, че децата не се движат, че консумират на крак храни, които са абсолютно забранени. Проблемът започва още от детството, за което са виновни и родителите. И се оказва, че имаме пациенти с диабет тип 2 още в юношеска възраст. Абсолютно неприемливи са всички пакетирани готови храни, които децата консумират - чипсове, сладки, торти, в

огромни количества бял хляб, всичко, приготвено с майонези. На ден трябва да се изяждат поне две порции плод, да се консумират пресни зеленчуци. И децата да изпиват дневно поне 8 чаши вода, което никой не прави. За тях кока-колата е абсолютно забранена. Разбира се, и физическата активност е изключително важна.

Това, че си пълен, не означава, че си здрав, по-скоро е болест. Много опасно е т.нар. висцерално затлъстяване - това, което е около вътрешните органи. То означава повишен риск от редица сериозни заболявания. Затлъстяването, което е в подкожие, е по-скоро козметичен

дефект. Напълно е възможно да има висцерално затлъстяване без външни признаци. Това е много чест синдром на поликистозните яйчници, който е и причина за фертилни нарушения при млади жени. Пациентките изглеждат слаби, а всъщност имат повишено мастно натрупване около вътрешните органи.

Когато има натрупване на мазнини външно, в областта на корема, андронидният тип затлъстяване, тогава то е и около вътрешните органи. Затова с настъпването на менопаузата, тъй като започват да се отделят повече мъжки полови хормони, жените казват - расте ми коремът, изчезва талията. И тогава те имат същите рискови фактори като при мъжете. При хората с наднормено тегло, докато се хранят, се отделя хормонът на щастието и това е една от причините пациентите да се припращат към храна. Но такава щастие е много изматно.

Талон за отстъпка в аптеку *Марешки*
Неокс олио - ~~7.92~~ лв 7.13 лв
Промоцията важи от 07.07. до 31.07.14

Отново се движиш!

Неокс масажно олио съдържа комбинация от 14 натурални билкови масла с доказано качество. Изключително подходящ за трайно повлияване на артритната болка.

Неокс масажно олио има благоприятен ефект при:

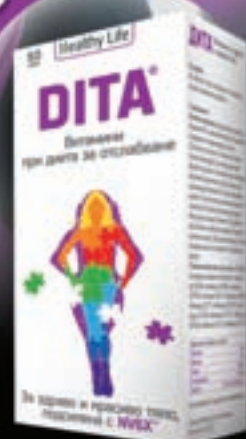
- Болка и скованост на ставите
- Намаляване на отока след обездвижване и подобряване на кръвооросването
- Схващания в областта на врата и болки по хода на гръбначния стълб
- Ревматоиден артрит
- Ишиас

От хилядолетния опит на Аюрведа

ЖЕНА ОТСЛАБНА БЕЗПРОБЛЕМНО!

СЕНЗАЦИЯ!

DITA – първите витамини, създадени за нуждата на организма при диета за отслабване, без негативните симптоми: отпадналост, слаб метаболизъм и повишен апетит.

Healthy Life
Yes to Health!

Dita® е хранителна добавка. Да не се използва като заместител на разнообразното хранене.

www.dita.bg

ЧОВЕШКИЯТ ОРГАНИЗЪМ Е ПОДВЛАСТЕН И НА ЗЕМЯТА, И НА КОСМОСА

Без всякакво съмнение човешкият организъм реагира на всички изменения в окръжаващата го среда - на промените на интензитета на естественото магнитно поле на Земята, на атмосферното налягане, на влажността и състава на атмосферата, на флуктуациите на гравитационното поле, свързани с цикличността в

движението на по-близки или по-отдалечени космически обекти, както и на други, идващи от дълбините на необятния Космос въздействия. Тази реакция е напълно естествен отговор на различните системи на човешкия организъм, които се стремят да го поставят в съответствие с новите условия.

боя на пътните инциденти, аварията и нещастните случаи. Според специалистите особено опасни са началото и краят на магнитните бури. Препоръчително е по време на такива да не се планират и вършат дейности, изискващи сериозно психическо, физическо или емоционално напрежение, да се консумират по-леки и витаминозни храни, както и плодови и зеленчукови сокове. Добре е да се избягват дрехите от синтетични материали, които са носители на статично електричество.

Атмосферните условия, или както сме свикнали да казваме - времето, също оказват съществено влияние върху човешкия организъм.

Под това понятие се подразбира състоянието на долния атмосферен слой (барометрично налягане, температура и състав на въздуха, влажност, вятър) в отделен регион и в конкретен период от време. Активно начало в процесите, протичащи в атмосферата, безспорно е нашето дневно светило - слънцето. Основополагаща роля обаче в тях играе... водата. В резултат на преминаването ѝ от едно агрегатно състояние в друго се поглъща или освобождава колосално количество латентна (скрита) енергия, която "финансира" всички процеси, протичащи в петия океан - земната атмосфера. Промените в барометричното налягане са един от основните фактори, свързани с атмосферата, който оказва съществено влияние върху самочувствието на метеочувствителните хора. Това се дължи на наличието в стените на кръвоносните съдове на т.нар. барорецептори, които трансферират промените в околната среда главно върху сърдечносъдовата и нервната система. Цик-

лоните и антициклоните са понятия, присъстващи във всяка метеорологична прогноза, които указват наличието на области с ниско и високо атмосферно налягане.

В циклоналните зони, характеризиращи се с ниско атмосферно налягане, у метеочувствителните хора рязко нарастват оплакванията от тахикардия

(ускорен пулс - над 90-100 удара в минута), учестено дишане, понижено на кръвното налягане, последвано от рязкото му повишение, както и от дискомфорт в стомашно-чревния тракт - активно газообразуване, подуване на стомаха, гадене и пр. В антициклоналните зони, характеризиращи се с повишено атмосферно налягане, при метеочувствителните хора се наблюдава рязък скок на артериалното налягане, главоболие, повдигане, премрежване, а нерядко и леко втрисане. В такива критични дни, характеризиращи се с промени в атмосферното налягане с над 10-20 hPa, е препоръчително да се консумира лека храна и да се избягват кафето и силният чай, както и газирани напитки, и да се ограничи до минимум физическото и емоционалното натоварване на организма.

Температурата и влажността на въздуха също оказват значително въздействие върху комфорта на повечето хора,

но особено на тези с изразена метеозависимост. Оптималните интервали на тези показатели за човешкия организъм са температура от 18 до 23 °C и влажност от 40 до 60%. При промени на температурата с повече от 8-9 °C у метеочувствителните

хора се констатира изменения във функционирането на практика на всички органи и системи на организма. Например рязкото намаление на температурата, съчетано с понижено на атмосферното налягане, води до чувствително нарастване на оплакванията у болните от ревматоиден артрит. У много от тях дискомфортът настъпва преди въпросните промени в атмосферата, поради което техните организми всъщност функционират като живи барометри. Високата влажност води до оплаквания, свързани с функционирането на сърдечносъдовата система, до повишено артериално налягане и силно потоотделяне. Вятърът, едно обичайно явление в атмосферата, също оказва влияние върху жизнения статус на метеочувствителните хора. Съществуват наблюдения, че при тях южният вятър води до психосоматични разстройства - влошаване на настроението, раздразнителност, тревожност и безсъние, а северните - до мигрена, невралгии и оплаквания, свързани със сърдечносъдовата система и опорно-двигателния апарат.

Има още много неизяснени въздействия, идващи от дълбините на Космоса, на които човешкият организъм, особено този на метеозависимите хора, е подвластен. Например изключително слабо магнитно поле на Галактиката, което циклично се променя и води до аналогични промени във функционирането на редица важни органи и системи на човешкия организъм. Или фазите на Луната, особено пълнолуние и новолуние, които оказват безспорно влияние върху неговата дейност. Всичко казано показва, че човешкият организъм е в пряка зависимост от Слънцето и безкрайния Космос. Защото ние сме деца на Слънцето, рожби на Космоса.

gpopov_bg@yahoo.com

Доц. г-р Димитър ПОПОВ

При здравия организъм компенсаторните мерки, които той взема, за да противодейства на настъпилите промени, на практика не нарушават неговия жизнен комфорт и почти не се усещат. Не така обаче стои въпросът с хората с хронични заболявания, както и с тези в напреднала възраст, чиято имунна, както и останалите жизненоважни системи - нервна, сърдечносъдова, опорно-двигателна, храносмилателна и др., не са в най-добра кондиция. При тези хора, чийто брой никак не е малък (в съвременния свят, изпълнен със стрес, с отровена околна среда, с постоянно понижаващо се качество на храните и водата, понятието "здрав" става все по-условно), т.нар. метеотропна реакция на организма е далеч по-силна и по-болезнена и за кратък или по-продължителен период твърде чувствително влошава техния жизнен тонус.

За съжаление в определени случаи подобна реакция може да доведе и до сериозни инциденти - инфаркт, инсулт или дори летален изход.

В хода на еволюцията си човешкият организъм се е адаптирал към слабо земно магнитно поле, нещо повече - болезнено реагира на отсъствието му. Редица наблюдения недвусмислено показват, че с всеки следващ етаж, екраниран от масивните железобетонни клетки, съвременният човек се откъсва все повече и повече от това поле, което води до сериозни проблеми - потиснатост, раздразнителност, безсъние, главоболие и пр., все познати състояния, типични за високоурбанизирания ни свят. Промените в интензитета на естественото магнитно поле, свързани със слънчевите изригвания, причиняващи т.нар. магнитни бури, също предизвикват сериозен дискомфорт у много хо-

ра. Смята се, че след 55-годишна възраст чувствителността на човешкия организъм към смущенията в земното магнитно поле нарастват значително, особено при хора със сърдечносъдови заболявания и вегетативна дистония, както и при тези, претърпели инфаркт или инсулт. Причините са известни -

промените в магнитното поле се улавят от микроскопични рецептори, разположени в кръвоносните съдове, чиято реакция е пусков механизъм на редица процеси, водещи до сериозен дискомфорт - повишаване на кръвното налягане, влошаване на кръвоснабдяването на мозъка, вътрешните органи и тъканите на тялото, тромбообразуване, мигрена и т.н. Дискомфортът и лошото самочувствие водят до разсеяност, бърза уморяемост и забавени реакции, което съгласно статистиката има за последствие значително нарастването на

Снимки Венета НИКОЛОВА

Галина СПАСОВА

Искате да се отърсите от замисляния ви стрес поне за ден-два или пък да посветите ваканцията си на разнообразие и релакс за тялото и душата далеч от плажната навалица, сред много зеленина и уханье на свежест? Има такова място в Стара планина и то може да достави пълното усещане за духовно и физическо пречистване, от което съвременният градски човек има все по-голяма нужда.

Разнообразие за очите, вкуса, емоциите, балнео и СПА релакс и възстановяване, движение, общуване с един съхранен дълбоко в родовата ни памет свят... В Троянския Балкан сме. Може би най-новото и затова не толкова познато кътче, в което си струва да се отбиете, е чудноватото екоселище Азарей - за броени години откакто е създадено, то вече има горещи привърженици и престоят там трябва да се резервира предварително. Ако сте увлечени по фън шуй и древни духовни практики, ако вярвате в преобразяващата сила на позитивната енергия и чистата храна - никак няма да ви се иска да си тръгнете от уединеното място с двуетажни конусовидни дървени къщи и (разбира се!) с благотворната пирамида в центъра...

За балканджиите планината е най-голямата ценност -

казва кметката на община Троян Донка Михайлова - и с нея е свързана цялата им културна и битова традиция. Керамиката с прочутата "троянска

СИЛАТА НА ДОБРИТЕ ЕМОЦИИ

● Посока - Троянски Балкан

капка" или също тъй знаменитата сливова ракия... За нея мезета бол, но в Гумощник ще ви я сервират с най-доброто - наричат го "сватбарско жито", приготвя се цели два дни заради специалната рецепта и технология. Това село, усамотено високо в планината, пази необикновената история на една будна и родолюбива общност. Разказва я незаменната Ангелина - тя е и в читалището, и в музейния комплекс, грижи се за великолепната църква на цели 175 години, върти майсторски и сватбарското жито. На най-видно място в двора на храма е паметникът на загиналите във войните за национално обединение - взрете се в поизтрития от изминалото столетие символ на разбитите надежди - Македония. Казва повече от томове по история и народопсихология.

На хвърлей място от Троян е Айдушкото сбирще - на поляната край древноримския път Виа Траяна, свързвал някога Бяло море и Дунав, сега се

организируют спортни игри, състезания по ориентиране, мнозина идват тук специално заради конната езда - по маршрути в планината или на манеж. А вечерите са винаги край "айдушкия" огън.

На Беклемето, ако не е време за ску, си заслужава да се качите

и само заради изключителната панорамна гледка. Там вече има многобройни хотели с отлични условия на достъпни цени, както и съоръжение, което предизвиква млади и стари да опитат - нарича се "КАТЕРИЧКА", стопанисва се от сърцати ентузиаста. В този комплекс наистина ЕГН-то няма значение, а само волята да се справиш - най-възрастната куражлийка, преодолела нелеката каскада от препятствия, е била на 75. Интересът към този начин на разтоварване от стреса и рутината на делника е толкова голям, че собственикът Милко Чакърски е "донадил" атракционния парк с раздел за най-малките, както и за подчертано екстремните натура. В развлекателния парк има катерачна стена, може да се наеме и планински велоси-

пед, а дойде ли време за обяд - да се поръча богат пикник с прясно месо на скара и тукашни специалитети. Ако ще поемете по някоя от многобройните пътеки в планината, най-добре е изборът на напитка да падне върху чая от цял букет билки, набрани от Милко Чакърски и семейството му точно по Еньовден.

Ще съберем, ако в плановете за "зарезване на ба-

териите" пропуснете самия Троян.

С лежерния си ритъм главната улица отвежда до Музея на занаятите - той е не само първият по рода си у нас, но и със сигурност притежава една от най-добре подбраните, подредени и поддържани експозиции. Акцентът обяснимо са образците на старата, процъфтяваща и днес Троянска керамична школа, но богатството на тъкани, носии, изделия от мед и дърво е действително респектиращо. Какво наследство са съградили тук няколко поколения талантиливи и предприемчиви хора показва и един малко известен факт - Троян е третият електрифициран български град, след София и Пловдив.

Още през Възраждането, много преди в речника ни да се включат трите букви СПА, в Шипково са използвали минералните води за лечение. Днес общият

дебит на водата от петте сондажа е 62 л/сек, а температурата - между 18 и 36 градуса. Все по-популярно място за балнеолечение и СПА процедури става Чифлик - селото е само на 14 км от общинския център и за последните 10-15 години преживява разцвет като курортен център. Вече има значителна база - четири хотела, десетки къщи за гости и семейни хотели. Дори и зиме горещият (50 градуса) минерален извор прави използваем и откритите басейни.

И тъй като древният път Виа Траяна всъщност е минавал именно край минералните извори, идеята за възстановяването и вписването му в цялостното предлагане за туризъм и рекреация в региона вече има конкретни очертания в редица проекти. Например римската крепост Состра, съществувала между II и III в., се проучва активно от екип на Националния исторически музей, като същевременно общината полага усилия разкритието на обекти - некрополи, раннохристиянска църква, градска част - да бъдат достъпни и атрактивни за посетение.

ИЗПОЛЗВАМ „СИРИУС-Д“ ПРИ ЯЗВА, ГАСТРИТ, БОЛНИ СТАВИ И ДИАБЕТ

Д-р Петър ПЕТРОВ, гастроентеролог, к.м.н.

Самият аз боледувах дълго от гастроезофагеален рефлукс, с разявявания в храносмилателния тракт. Нищо не помагаше. Докато не започнах с продукта "Сириус-Д". Раните и язвите изчезнаха, до 2 месеца рефлуксът затихна, сънят ми се успокои. Започнах да използвам тази суперхрана при лечението на много мои пациенти успоредно с прилагане на класическата медицина. Има незаменен ефект при срствания след операции. Гранулозно-фиброзната тъкан се резорбира, възста-

новява се съединителната тъкан. "Сириус-Д" помага при ерозивен гастрит, улцеро-хеморагичен колит, язви - премахва всички видове рани. Имам много описани случаи на подобрение след 3-4 месеца прием. Жена на пенсионна възраст прибегва до лечебната храна заради гонартроза. Ефектът е възстановяване на хрущялната тъкан на всички стави - колена, таз,

гръбначен стълб. Успоредно се получава отпушване на кръвоносните съдове, кардиолозите го констатираха с изненада. Документирах съм и случаи на невероятен резултат - само след 7 месеца прием при колега - лекарка със заболяване множествена склероза. Както и при хора с чернодробни проблеми - цирроза, стеатоза, стеноза. Тази храна е незаменима при шипове и кисти, влияе добре и при диабет, и при паркинсон.

За допълнителна информация и поръчки: 0878 918 498, 0898 573 092, "Сириус-Д".

Тина БОГОМИЛОВА

Слънцето гали нежно и усмихва, но и състарява. Кожата чернее, освобождавайки тъмния пигмент меланин, за да се предпази от жарките лъчи.

Ултравиолетовите слънчеви лъчи разрушават еластичните влакна и причиняват слънчеви алергии. Не само могат да изгорят кожата, но и

да причинят рак.

Стремежът към шоколадова кожа така и не минава въпреки безкрайните предупреждения за вредите от часовете на шезлонга или в солариума.

Преди векове знатните не позволявали слънцето да ги докосне, дори се избелвали още с бои и креда. Модерните времена обаче обърнали представите за тен - бедняците слънце не виждали във фабриките,

Слънцето гарява усмивки, но и бръчки

● Най-застрашени са хората със светли кожи, светли коси и очи, както и с много лунички

докато богатите спортували на открито. А Коко Шанел просто задрямала на яхтата и златистият загар се превърнал в модна тенденция.

Различните видове кожа реагират различно на слънчевите лъчи. Има 6 фототипа, определени в зависимост от тена, цвета на косата и на очите, наличието на лу-

нички. При всеки тип има известно време на самозащита, но тя трае кратко, особено при по-светлите кожи - минути. Най-застрашени са тези със светли кожи, светли коси и очи, както и с много лунички. За тях изобщо не се препоръчва припичане, тъй като не чернеят, а само горят. Колкото е по-тъмен

човек, толкова по-малко пакости правят лъчите.

SPF (Sunburn Protection Factor) е фактор, който показва доколко слънцезащитното средство прегназва

от ултравиолетови лъчи тип UVB, но не и от UVA.

Повечето дерматолози препоръчват средства за защита с фактор между 15 и 30. Фотопротекторите се делят на минимално (SPF 2-12), средно (SPF 12-30) и високозащитни (SPF >30). По-високи стойности не гарантират много повече защита, защото скалата не е линейна. Така например е изчислено, че фактор 15 блокира 93% от лъчите, фактор 30 блокира 97%, а фактор 50 блокира 98%. Има различни формули за времето на предпазване. Според една от тях, ако времето на самозащитата се умножи по фактора, се получава разрешеното време за припичане. Според друга пък факторът се умножава по 10 и се получава безопасното време за припек в минути.

Слънцезащитните продукти са най-различни - лосиони, гелове, кремове, спрейове, мазила. Има и специално за лице, устни, коса и клепачи. Обикновено се нанасят най-малко 30 минути преди слънчевата баня.

Повечето от слънцезащитните продукти съдържат какаово или кокосово масло, зехтин, невен, жожоба и алое вера, които не само предпазват, но и хидратират кожата.

Витамины D и E се борят със свободните радикали,

предотвратяват остаряването и осигуряват равномерен и по-дълготраен тен. Има и продукти, които охлаждат и успокояват кожата след слънчевите бани.

Слънцезащитните средства трябва да се нанасят на всеки два ча-

са. Намазва се цялото тяло, дори ушите и ходилата. Най-ефективни са водоустойчивите продукти с двата знака за защита - SPF и UVA. Добре е при проблемна кожа мазилото да се препоръча от специалист дерматолог.

Природни масла също пазят от слънцето, но тяхната защита не е толкова силна и трябва да се нанасят на всеки час. Най-добре спират лъчите сусамово, пшеничено, кокосово, фъстъчено масло. Добри защитници са маслата от карите, морковени, от гроздови и малинови семки. С нисък слънцезащитен фактор са от жожоба, макадамия и нерафинирано конопено семе.

Независимо от козметичните средства обаче жарките лъчи между 11 и 17 ч. през лятото трябва да се избягват. Бебета и дечица под 6 години изобщо не бива да се излагат на слънце.

Необходимо е да се пие много вода, да се носят светли и широки дрехи, шапки и очила.

Кожата изгаря не само на слънце, но и на облаци и вятър. Прекомерното излагане на слънце може да доведе до рак на кожата, белези, петна и други кожни заболявания, предупреждават експертите. Има и нова слънчева болест - тенорексия. Според научно изследване почерняването води до пристрастяване като към алкохола и цигарите, тъй като ултравиолетовите лъчи провокират образуването на ендорфин - вещество, което предизвиква еуфория. Тенорексията се среща най-често при много слаби момичета и жени на възраст между 16 и 40 години. Винаги им се струва, че са много бледи, и искат да чернеят още.

Излежаването на шезлонга е полезно само когато се прави с мярка, в подходящо време и защита от жарките лъчи. Препичането често води до олющена кожа и повече бръчки.

Хранителна добавка

Resvirol

НОВО

Природен антиоксидант

Мощно действие!

Неутрализира свободните радикали, образуващи се в организма

Подпомага функцията на сърцето, черния дроб и кръвоносните съдове

ESOPHARM

Food supplement

Resvirol

Natural antioxidant neutralizing free radicals formed in the body. Supports the normal function of the heart, liver and blood vessels.

30 gelatin capsules

Произведено от: Alfa Vitamins Laboratories, Inc. САЩ

ESOPHARM

Екофарм ЕООД, бул. "Черни Върба" №14, вх. 1, 1621 София, България
Тел. (02) 963 15 96, 963 15 97, Факс: (02) 963 15 91

Кападокия – уникалният природен феномен на Анадола

Приказните естествени образувания, сред които "Комините на феите" са най-впечатляващи, приютяват в Невшахир хиляди скални жилища и църкви от X-XI век. Тези вековни домове и храмове на ранни християни са с неповторима архитектура и майсторски стенописи, а в наши дни част от тях са в списъка на Световното културно наследство на ЮНЕСКО.

Триленовата магистрала от Анкара до Кападокия (към 300 км), която се построи в последните години, спомага за разработването на този слабо населен район в Анадола. Развитието на туризма е сред държавните приоритети тук: паметниците на културата са идеално експонирани, гидовете разказват пълноценно и увлекателно, а входните билети от 3-20 лева за чужденци очевидно отиват за охрана и поддръжка. Както е и в много други страни по света с безценно историческо наследство, но по-нисък стандарт на живот, тук към многолюдните семейства на местните хо-

ра музейната политика е щедра и патриотична - с годишна карта за 20 турски лири (почти толкова и в лева) на човек те могат да посещават колкото си искат от културните забележителности из цялата страна. Гостоприемството на турците е неподправено и всички те работят в услуга на туристическия бизнес - в хотелчетата, заведенията, магазините, десетките сергии със сувенири. Научаваме, че управляващите водят политика и за напояването и култивирането на безплодните чукари наоколо. Само за няколко години целенасочени усилия земята се е превърнала в зелен рай. Виждаме неизброими

стада овце и кози и характерните за района обширни лозя и кайсиеви градини. Тукашните вина се налагат като част от туристическия продукт и си струва да бъдат опитани дори на специална дегустация в някоя изба.

Как са създадени невероятните форми

Платото на Кападокия е с надморска височина над 1000 м, затова летните нощи са хладни, а най-приятни за посещение са месеците май и септември. Три исполински вулкана ограждат района: най-високият от тях, Ерджиес (3900 м), се показва само при много ясно и слънчево време. От техните изригвания преди няколко милиона години са се формирали долните пластове на тази невероятна туфа, а по-твърди горни слоеве са помогнали за запечатването и слягането на ця-

лата маса. С течение на хилядолетията дъждът и ветровете си проправяли път през пукнатините, пепелта се отмивала и останали невероятните форми, познати днес. Най-прочути са "Комините на феите", които ясно показват как протича ерозията. На определени места личи целият цикъл, който трае 500-700 години: от пукнатините в масива през оформените "комини" до падналите им "шапки". Процесът на рушене за жалост не е приключил: на места можете да видите най-вътрешните стени на жилищата и църквите, на гълбарниците и манастирските помещения. Природните стихии година след година, порой след порой, неумолимо заличават природното чудо - магнит за американски, японски и корейски туристи още от 70-те години на XX век.

Най-много скални църкви на света

Тук всичко е уникално - природата, геологията, културата, и си струва да се посети в рамките на едноседмично пътуване. Туристическите топатракции са много разнообразни: градчето Юргюп, керамичният център Аванос, Учхисар

Откъде произлиза името

Името Кападокия се споменава за първи път в анали от VI век пр.Хр., а територията е управлявана от перси, римляни и гърци. По описанията на Херодот районът се е разпростирал от Таврийските планини на юг до Черно море на север и от река Ефрат на изток до соленото езеро Туз в Централен Анадол на запад. През VII в. Кападокия се обезлюждава след арабското и османското нашествие. След Лозанския договор Ататюрк и Венизелос разменят турска и гръцко население. Изселват се елинизирани кападокийци и турци християни. Днес се смята, че районът е много по-малък и се разполага върху правоъгълник със страни 100 на 200 километра.

(най-високата точка на Кападокия) и музеят на открито Гьореме (в списъка на Световното културно наследство на ЮНЕСКО от 1984 г.). Монашеският център Гьореме е функционирал през III-XII век в заграденa долина, където много от 30-те църкви и параклиси са почистени и реставрирани. Това е най-красивото, най-известно и публикувано място, където е имало поне десет манастира. Извън комплекса остава Църквата на токата, най-старата запазена - още от X век, издълбана на два етапа. Тя е много висока, с колони и олтар с преддверие, а стенописите са на син фон - белег, че нейният ктитор е царска особа.

Скални жилища и църкви има и в долините

Зелве и Соанлъ, а подземният град Деринкую (един от трийсетината подобни) стига до 80 метра под земята: има църква, училище и складове. Тук ранните християни са се криели при заплахата от нашествията и са си създавали условия на живот, близки до обичайните, за дълги периоди от време. Тесните тунели, препречвани само от една дебела каменна търкаляща се "врата" са правели възможно цялото подземно селище да се отбранява дори от един човек. Реставрирани кервансарай по пътя дават точна представа за кипящия живот в тези станции по Пътя на коприната.

Текст и снимки
Бойка ВЕЛИНОВА
www.bonboniera.bg

Из родното място на свети Георги

За християнската религия районът на Кападокия е ценен и с живота и делото на много свети люде, сред които най-прочути са Кападокийските старци - св. Григорий Богослов (патриарх Константинополски), св. Василий Велики и брат му св. Григорий Нисийски, както и с факта, че тук са провеждани решаващите за единството на вярата църковни събори. В района е родното място на светеца воин Георги, тачен не само по нашите земи, но и като покровител на Великобритания, Етиопия, Грузия, Португалия, Русия. Влизам в църква с уникални стенописи с група италианци, които си знаят урока. Екскурзоводът им посочва и казва: "А това е сан Джорджо....", и всички продължават хорово: "е драконо...".

Според църковните обичаи гробът на светеца в Лига Палестинска е чудотейното място за поклонение, а църквата, построена в негова памет край родното му място още вероятно в VI век, която посетихме, когато бяхме тук, се руши на произвола на стихииите.

ПОЛЕЗНО ИНФО

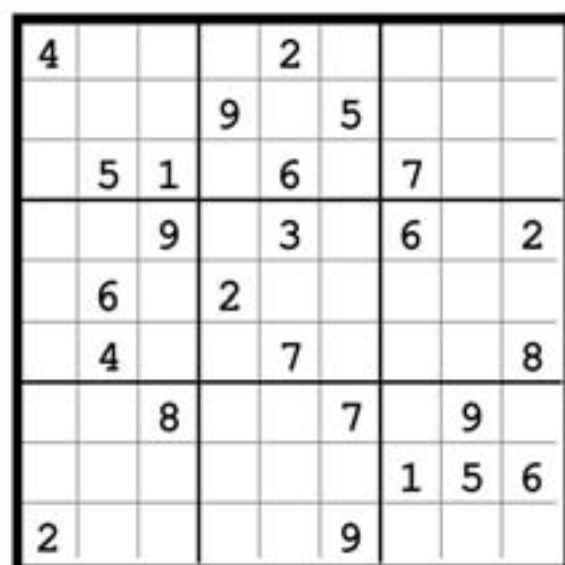
Разстоянието от София до сърцето на Кападокия е около 1300 км. В района на чудните природни образувания място за нощувка може да се намери на всяка крачка във всякакви категории хотели: от бутикови, луксозни с басейни и панорами, до апартаменти и стаи под наем. Най-впечатляващи са хотелите, чиито стаи са директно в скалата, и тези като музей, които имат в общите помещения и стаите артефакти от отдавна отминали епохи. Можете да уредите пътуването си онлайн или да си резервирате място в някоя от многобройните организирани у нас екскурзии. Край пазарите можете да опитате

автентични турски ястия и сладкиши в заведенията, където се хранят местните хора. За района на Кападокия е най-популярен тестъ кебап - агнешко, пилешко или телешко месо, готвено в запечатан с тесто гювеч. Обичайните напитки, които се сервират, са айран и чай. Районът на Кападокия предлага идеални възможности за горене на приетите калории: разходки по пресечената местност, катерене на вулкан, каране на велосипеди, рафтинг. Сред топатракциите е ранното сутрешно летене с балон с горещ въздух - цените са високи, но някои предпочитат да си направят подарък в облаците, вместо да пълнят торбите със стока.

ОТВЕШО: "Секс бомб". "Ралица". Рея. Рава (Алекс). Янев (Коста). Икс (Джеки). Естрагон. "Ти". Утеха. Олот. Рол (Мишел). "Алеко". "Ино". Есано (Акико). "Ена". Ан (Виктор). Народ. Ас. Татьяна Донева. Хек. ЯВА. Емири. Ар. "Га". Ели. Арон. Мряна. Адана. Адата. Грес. Юка. ОПЕЛ. Реване. Лимонада. Атол. Крум. ЛаТиДа. Ес. Анадир. Вини (Алфред). Ов. Етилен. Санитари. Икебана. Онон. Онон. Рапира. Яго.

ТРУДНО

Безплатен абонамент за електронното ни издание
в PDF формат на: **info@health.bg**

ИДЕ ЛИ НОВО ЗЛАТНО ПОКОЛЕНИЕ

На европейското до 19 години няма да играят Испания, Холандия, Франция и Италия, но България ще е там

Валентин МАРИНОВ

През пролетта на 2012 г. Александър Димитров, селекционерът на юношеските национали по футбол на родините през 1995 г., каза, че отборът му може да е новото златно поколение. Направи го след добро представяне на Елитен квалификационен кръг за европейско до 17 години. Нашите завършиха 0:0 с Португалия, паднаха достойно с 1:2 от домакиня Германия и подчиниха Турция с 2:0. Трето място и далеч от квота за финалите все пак.

А за "златното поколение" едни му се присмяха, други не обрънаха внимание. Нека отчетем, че някой може и да му е повярвал. Той самият си вярваше - бъдете сигурни в това. Малко повече от две години по-късно същият тим, но с вече пораснали момчета, е на финали на европейско до 19 години! Заедно с още седем отбора от Стария континент. Не 16, не 24, не 32, едва осем са. Няма ги в пъти по-развити футболни нации от нас като Испания, Холандия, Франция, Англия, Италия, Русия.

Но ние сме там. Прогнозата на Димитров може да се окаже не толкова налудничав, както звучеше преди две лета. Тогава малцина бяха чували за тези момчета - вече мъже. Сега мнозина ги знаят. Въпросът е дали българският футбол ще позволи да се появи ново златно поколение, съдейки по случващото се на всички нива в любимата игра. Но това е

различна тема, която може да засегнем друг път.

Нека сега отдадем заслуженото на отбора и неговия треньорски щаб.

В него играят и футболисти от набор 1996, при това вече доста на шумели, като Антонио Вутов ("Левски"), подписалят с "Фулъм" Стефан Велков, исканият от половин Европа Кирил Десподов ("Литекс"), Мики Орачев ("Левски") мина два квалификационни кръга, за да попадне в европейския елит. И двете пресявки бяха в България. В първата в края на миналата година нашите оцеляха в компанията на Гърция, Албания и Словакия и продължиха. Във втората не просто оцеляха, а смачкаха Швеция и Чехия и направиха гросмайсторско 1:1 с Италия за повече от убедителна промоция.

Това говори за надграждане - още пътят от U17, та чак до предстоящата унгарска одисея. И вече мечтаем. За класиране на полуфинал, за попадане в Топ 6, което ще осигури визи за световното за младежите до 20 години през пролетта на 2015-а в Унгария. На такова първенство България не е участвала от 30 години!

Тук е разковничето. Тимът на Александър Димитров не бива да бъде товарен с прекалено високи очаквания. Най-вече защото успехът му не е заради, а въпреки тенденциите в българския футбол!

България U19 е в група с Германия, Украйна и Сърбия, като мачовете са съответно на 19, 22 и 25 юли в градовете Дюр и Папа. Първите два състава продължават напред. В другия квар-

тет са Унгария, Португалия, Австрия и Израел.

А въпросът иде ли ново златно поколение не е свързан с конкретно класиране на това първенство. Няма гаранция, че полуфинал или дори финал и титла ще направят от тези футболисти бъдещите герои на нацията. Топката е в техните клубове, които трябва да им дадат шанс.

Александър Димитров е млад треньор, но с вече солиден опит. Освен с юношеския национален отбор работи и в няколко клуба, като например "Ботев" (Пловдив), а бе и помощник на Михаил Мадански при младежите. Има стаж и в Индонезия. Димитров говори пред медиите на предпоследния лагер на отбора преди европейското.

- Доволен ли сте от състоянието на отбора?

- Доволен съм, мом-

Треньорът Александър Димитров: Не мечтаем, а работим

четата се стараят. В момента групата ни е по-голяма, но за европейското ще формираме солиден състав от 18 футболисти. Разчитам и на присъединяването на момчета, които сега липсват. За жалост новен футболист като Борислав Цонев отпадна поради контузия.

- Какви цели си поставяте за европейското?

- Ние ще играем за победа във всеки мач, пък каквото стане. Така е било винаги, откакто аз съм треньор на този отбор, независимо как се казва съперникът. Няма конкретна цел. Естествено всички искаме да стигнем полуфинал, всички искаме да отидем на световно. Но и

друг път съм казвал, че ние не мечтаем, а работим. Затова нека не говорим сега, а резултатите да говорят за нас. Групата е силна, равностойна, но това не ни плаши, напротив.

- Откъде идва силата на отбора?

- От колектива. От това, че сме заедно от доста време и минахме през много трудности и перипетии, които ни калиха, направиха ни по-силни. Разполагам с футболисти, които са тактически грамотни, което ми позволява да варирам със схеми и тактика. Така обръкваме противниците.

Viasport.bg
Снимки: Beroe.bg
и Sportmedia.tv

Презареди с Амбинор!

Ambinor

Аргинин аспартат, Магнезий, Витамин B6

За повече енергия и жизнен тонус при:

- умора и стрес
- умствено натоварване
- физическо натоварване
- спорт
- след боледуване

ЕСOPHARM

www.ecopharm.bg

Германия съвсем очаквано стана новият световен шампион по футбол след 1:0 над Аржентина във финала на митичния "Маракана". Това е четвъртата най-висока титла за Бундестима след 1954, 1974 и 1990 година.

Преди 24 години на финала в Италия съперник отново бе Аржентина, когато се получи същият резултат като в неделната вечер на 13 юли. За разлика от тогава, когато попадението дойде след дузпа, реализирана от Бреме, сега точен бе Марио

Гьотце в 113-ата минута.

С този гол бе изравнено постижението от Франция '98 по най-добра резултатност на световно първенство - 171 гола. Вратарят на Аржентина Серхио Ромеиро пък бе разпечатан след 486 минути суха мрежа.

Успехът на Германия бе първият за отбор от Стария континент в Северна или Южна Америка. До момента никога европейски тим не бе печелил титлата в тази част на света. Освен това Бундестимът (ФРГ и Германия) е едноличен лидер в историята на световните първенства по призови места - 12 (4 титли), 4 пъти сребро (1966, 1982, 1986, 2002) и 4 бронза (1934, 1970, 2006, 2010). Тимът също

ГЕРМАНИЯ ЗА ЧЕТВЪРТИ ПЪТ Е НА СВЕТОВНИЯ ВРЪХ

така за трети път поред след 2006 (14 гола) и 2010 (16) е най-резултатният отбор на първенството. Сега избраниците на Йоахим Лъов имат 18 попадения.

Завършилото първе-

нство в Бразилия ще бъде запомнено и с немския нападател Мирослав Клозе, който стана най-резултатният футболист в историята с 16 гола.

Аржентина на свой

ред път след пет минимални победи (Босна - 2:1, Иран - 1:0, Нигерия - 3:2, Швейцария - 1:0, Белгия - 1:0) и елиминирани на Холандия след дузпи (0:0 след 120 минути игра) сега отстъпи

с 0:1. По този начин "гаучосите" се превърнаха в първите финалисти в историята на шампионатите на планетата, които достигат до последния мач по такъв труден начин.

Любопитни факти

- Холандия никога досега не е завършвала без загуба на световни финали и стана първият отбор в историята на световните първенства, за който по време на турнира са играли всичките 23-ма футболисти. В мача за третото място срещу Бразилия (3:0) в добавеното време на терена излезе и третият вратар - Михаел Форм.

- Бразилия постигна негативен рекорд от 13 допуснати гола на световно първенство.

- Поражението от Германия пък бе най-голямото в историята на бразилския футбол. Предишното негативно постижение бе от 1920 г., когато "селесао" пада с 0:6 от Уругвай. Иначе Бразилия пуска най-много голове в контрола срещу Югославия през 1934 г. - 4:8.

- Бразилия инкасира най-голямата загуба на домакин на световно.

През 1958 г. "селесао" удари 5:2 Швеция в Стокхолм за титлата, а 12 г. по-късно Мексико пада с 1:4 от Италия в 1/4-финален мач.

- За треньора на Бразилия Луис Фелипе Сколари това бе първа загуба на световни финали след 12 мача.
- Бразилия за първи път падна у дома в официален мач от 1975 г. Тогава с 1:3 е загубен 1/2-финалът на Копа Америка срещу Перу. Мачът също се играе в Бело Оризонте както двубоя с Германия.
- Германия е първият отбор с 8 финала на световно първенство - 1954, 1966, 1974, 1982, 1986, 1990, 2002, 2014.
- Мирослав Клозе стана най-резултатният футболист на световни финали с 16 гола след попадението си за 2:0 срещу Бразилия. Нападателят изравни и Кафу (Браз) с най-много победи на мондиал - 16.
- Успехът на Германия на полуфинала срещу Бразилия бе първи за тима на нейна територия след 3 равенства и 3 загуби.
- Победата със 7:1 бе най-голямата на полуфинал в историята на световните първенства. Предишната отново бе на Бундестима - 6:1 над Австрия през 1954 г.
- В мача Германия - Бразилия бяха най-бързо отбелязаните 5 гола на световни финали - за 29 мин. Досега рекордът бе на Югославия в мача срещу Заир през 1974 г. - за 30 мин при 9:0.
- Със 7-те си гола Германия изпревари Бразилия по най-много вкарани на световно. Вече има 223 срещу 221.

Детско - юношеският спорт на едно място!

VIA SPORT.bg

Urocomfort

Благоприятно повлиява функцията на пикочните пътища

Урокомфорт при уроинфекции

ЕСОPHARM